Bayerische StaatsBibliothek
Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Žamamatoyc' yaġags Grigori Lowsaworč'in

Venetik 1768

A.or. 2114#Beibd.1
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10250078-3

ՃԱՄԱՄԱՏՈՅՑ ՅԱՂԱԳՍ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ,

Եւ բազմաչարչար Հայոց Նախա-
հօրն, որոյ պտոնախմբութիւն,
բնակիչք Նէապօլի քաղա-
քին նաւաջնում աճուրն
Հոկտեմբերի ամսոյ
կատարեն:

Ի ՎԵՆԵՏԻԿ, 1768.
Ի Տպարանի Անտոնի Պորտոլի:
Մեծաւորաց Հրամանաւ:

ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ
ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ·

Երեկոյեան նախատօնակ և ժամերգու_
թիւն Բօլանդեան եղելոյ սրբոյն Գրի_
գորի: Նախ ասէ ցած Հայր մեր:
Ողջոյն քեզ Մարիամ: և ապա 'ի
ձայն ոճեան այսպէս:

աճ. 'ՅՕԳՆԵԼ
ինձ նայեա՛ց:
պխ. Եւ Տէր 'յընկերել
ինձ փութա՛:
Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն
սրբոյ: Որպէս էր 'ի սկզբանէ, և
այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յա_
ւիտենից: Ամէն: Ալէլուեայ:
Անթիֆօնայ: Խնդա՛ Մայր Եկե_
ղեցի տօնք են հանդիսաւորք Հայ_
աստանեաց Հայրապետի և մար_
տիրոսի սրբոյն Գրիգորի:

Սաղմոս 109.

Ասաց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ
իմմէ, մինչև եդից զթշնամիս քո
պատուանդան ոտից քոց:
Գաւազան զօրութեան առաքես_
ցէ Տէր 'ի Սիօնէ, և տիրեսցես

դու 'ի մէջ թշնամեաց քոց :
Ընդ քեզ է՝ սկիզբն աւուրն զօրու-
թեն, 'ի վայելչութեն սրբոց քոց՝ յար-
գանդէ յառաջ քան զարուսեակ
ծնայ զքեզ :
Երդուաւ Տր՝ և ոչ եւս զղջասցի,
թէ դու ես քահանայ յաւիտեան
ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, և Տր
ընդ աջմէ քումմէ :
Խորտակեսցէ յաւուր բարկութե
զթագաւորս, դատէ զհեթանոսս
և բազում առնէ զհարուածս, և
խոր տակեսցէ զգլուխս բազմաց
յերկրի :
Զուղխս 'ի ճանապարհի արբու-
ցէ, վն այսորիկ և բարձր արաս-
ցէ զգլուխս :
Փառք Հօր, և Որդւոյ.
ԱՆՏԻՖ. Քարի առ պարանոցն
կապեցելով քարոզէր սբն Գրիգոր
զՏրն մեր ՅՍ ՔՍ :

Սաղմոս 110.

Խոստովան եղէց քեզ Տր բոլորով
սրտիւ իմով 'ի խորհուրդս ուղ-
ղոց 'ի ժողովուրդս, մեծ են գործք
Տն՝ և քննեալ են 'յամենայն կամս նր :
Խոստովանութիւն և վայելչութի

են

ձ՟ն գործք նր՟, արդարութի՟ն նր՟
մնայ յաւիտենական յաւիտենից:
Յիշատակ արար սքանչելեաց իւ-
րոց, ողորմած՝ և գթած է՝ Տր՟. կե-
րակուր տայ երկիւղածաց իւրոց:
Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր,
զզօրութի՟ն գործոց իւրոց, պատո-
ւիրեաց ժողովրդեան իւրում:
Տաւ նմ՟ ըժառանգութի՟ն հեթա-
նոսաց, և գործք ձեռաց նր՟ ար-
դարութի՟ և իրաւունք են:
Հաւատարիմ են ա՟մ պատուի-
րանք նր՟, հաստատեալք են յա-
ւիտեան յաւիտենից, արարեալք
են ճշմարտութբ՟ և ուղղութբ՟:
Փրկութի՟ն առաքեաց Տր՟ ժողովր-
դեան իւրում, պատուիրեաց յա-
ւիտենից զուխտ իւր՝ սբ՟ և ահեղ
է՝ անուն նր՟:
Սկիզբն զգօնութե՟ն երկիւղ Տն՟,
իմաստութի՟ն բարի ամենեցուն՝ որք
առնեն զնա, և օրհնութի՟ն նորա
մնայ յաւիտենական յաւիտենից:
Փառք Հօր, և Որդւոյ:
ԱՆՏԻՓ. Զգուշաւոր հովիւ հօ-
տին քո եղև սբ՟ն Գրիգոր, և
զօրաւոր վանող դիւաց:

ԱՆԹԻՓ. Ո՛վ լոյս Հայաստանեայց,
որ մարտիրոսութե՛ պսակիլ, և՛ ի
մէջ Հայրապետաց անուանիլ ար-
ժանացեալ արդիւնաւորեցար.

Սաղմոս 116.

Օրհնեցէք զՏր ամ ազինք, գովե
ցէք զնա ամ ժողովուրդք:
Զօրացաւ ողորմութի՛ն ՚ի վ՛ր մեր, և
Ճշմարտութի Տն մնասցէ յաւիտեան:
Փառք Հօր, և Որդւոյ:

Գլխագրութի:

Երանեալ է՛ այր, որ համբերէ
փորձանաց, զի յորժամ փորձ-
ւեցեալ եղիցի՛ առնուցու զպսակն
կենաց, զոր խոստացաւ Աստ սիրե-
լեաց իւրոց: նմ գոհութի:

Երգ.

Լոյս ո՛վ պայծառ Գրիգորիոս,
Փայլեալ զծագումն մտաց մերոց,
Քեւ միջնորդիւ տեսցուք զլոյս,
Զմշտաւէտ լոյսն Քի::
Դու պայծառ ակն Առաջնորդաց,
Բարձրեալ ՚ի մէջ Մարտիրոսաց,
Զի երկնարաց շրջիլ ամաց,
Կրեցեր զցաւս տանջանաց:
Բժշկեցեր ձայնիւ զմարմինս,
Փայլեցուցեր լուսով զմիտս,
Լու-

Լուսաւորիչ եղեր Հրաշիւք,
Զդեւս փախուցեր քոյին կամօք,
Զանցաւորօք զանց արարեր,
Դու զերկնայինս պարփակեցեր,
Եւ առելով զաշխարհս՝ խնդաս
Ընդ ժառանգաց երկնից դասուց
Փառք եղիցի Հօր՝ ամ.
Եւ միածնի նորին Որդւոյ.
Մխիթարչի Հոգւոյն սբյ,
Այժմ, եւ յաւիտեանս ամն: Ամէն:
տողիկ. Փառօք, եւ պատուով պսա-
կեցեր զնա Տր:
Տղխ. Եւ կացուցեր զնա ՚ի վերայ
ձեռակերտաց քոց:

Օրհնութիւն Մարգարէին: Դանւ. Լ.
Մեծացուցէ անձն իմ զՏէր, եւ
ցնծասցէ հոգի իմ Աստուծով փրկ-
չաւ իմով:
Այգ արար ՚ի վերայ խոնարհութեն
աղախնոյ իւրոյ, այսուհետեւ երա-
նիցեն ինձ ամ ազգք:
Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն, եւ
սբ է՛ անուն նր:
Ողորմութեն արար ՚յազգաց ՚յազգս
երկիւղածաց իւրոց, եւ արար զզօ-
րութեն բազկաւ իւրով:
Ցրուեաց զամբարտաւանս ՚ի մտաց

սր-

սրտից, և քակեաց զհզօրս 'յաթո-
ռոց:
Զխոնարհս բարձրացոյց, զկա-
րօտս ելից բարութ՟բ և զմեծա-
տունս արձակեաց ունայնս:
Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծառայի
իւրոյ, յիշելով զողորմութ՟ն իւր:
Որպ՟ խօսեցաւ առ հարսն մեր ընդ
Աբրահամու՝ և զաւակի նորա յա-
ւիտեան:
Փառք Հօր, և Որդւոյ.
Որ կայս Եկեղեցւոյ, ուսուցիչ
ճշմարտութեան, հայրապետ հայոց,
ճանապարհ սիրոյ, քարոզող շնոր-
հաց աղաչեա՛ վս՟ մեր զորդին ք՟ոյ
Ալէլուեայ:

Աղօթք:

Տ՟ր, որ 'ի ձեռն Լուսաւորչին Գրի-
գորի Հայրապետին, և Նահա-
տակի քոյ, զժողովուրդն հայկա-
կանի տոհմի, և զթագաւորն ճշմար-
տի հաւատոյ զլոյսն ընդունել ընձե-
ռեցեր: պարգևեա՛ եկեղեցւոյ քոյ
ուրախանալ զայնքանի յաղթութեան
համեղէան, և առաջի քոյ ար-
դեամբք, և աղօթիւք նորին օգնել:
'ի ձեռն Տն մերոյ Յի Քի Որդւոյ
քոյ

քոյ, որ ընդ քեզ և Որդւոյն արքայ կեայ և թագաւորէ Այժ, 'ի յամենայն յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :

Եւ ապա երգի յիշատակ սրբոյ Հերոնիմոսի, և սրբոյն Ռեմիջիոսի Եպիսկոպոսի, և խոստովանողի :

Անթիֆ. Ո՜վ քաջ ուսուցիչ՝ եկեղեցւոյ սրբոյ լոյս երանելի Հերոնիմոս, Ածայինն օրինի սիրող աղաչեա՛ վս մեր զորդին Այ :

Տուն. Սիրեաց զնա Տր և զարդարեաց զնա :

Մղխ. Զհանդերձ փառաց զգեցոյց նմա :

Աղօթք.

Ած, որ եկեղեցւոյ քոյ՝ վս մեկնելոյ զԱծաշունչն՝ զերանելի զՀերոնիմոս զխոստովանողն քո՝ զամենամեծ Վարդապետն նախատեսանել արժանացար պարգևեա՛ աղաչեմք : զի նորին մաղթողական արդեամբքն, որ բերանով հանդերձ գործով ուսոյց, քեզ օգնելով 'ի կիրառնուլ կարասցուք : 'Ի ձեռն Տն մերոյ Յի Քի :

Անթիֆ. Քահանայ և Հայրապետ, և գործածող առաքինութեանց, հօվիւ

վիւ բարի 'ի ժողովրդեան, աղօ-
թեամ վ̃ մեր առ Տր̃ :

սարկ. Սիրեաց զնա Տր̃ և զարդա-
րեաց զնա :

դպիր. Զուրար փառաց զգեցոյց նմա :

Աղօթք :

Տո՛ւր աղաչեմք ամենակալդ Ա̃ծ
զի երանելւոյն Բէնիդիկտոսի խոստո-
վանողին քոյ և Հայրապետին
յարգելի հանդէսն, և զուխտն մեզ
յաւելցու, և զփրկութիւն : 'ի
ձեռն Տն̃ մերոյ Յս̃ի Որդւոյ քոյ,
որ է̃ ընդ քեզ և Հոգւոյն սր̃յ կեայ և
թագաւորէ Ա̃ծ, 'ի յա̃մ յաւի-
տեանս յաւիտենից : Ամէն :

սարկ. Տր̃ ընդ ձ̃զ :

դպիր. Եւ ընդ Հոգւոյդ քում :

սարկ. Օրհնեսցուք զՏր̃ :

դպիր. Ա̃յ գոհութի̃ :

սարկ. Եւ Հանգուցելոց Հոգիքն
'ի ձեռն ողորմութեան ա̃յ, հանգի-
ցեն 'ի խաղաղութեան : դպիր. Ամէն :

Ողջ լե՛ր Թագուհի Մայր ողոր-
մութեան, կեանք, քաղցրութիւն, և
յոյս մեր ողջ լե՛ր : Առ քեզ ա-
ղաղակեմք աքսորեցեալ որդիքս
Եւայի, առ քեզ հառաչեմք հեծե-

ծե-

ծնելով, և լալով ՚յայսմ արտասու-
աց վայրի, Արդ՝ ուրեմն Միջ-
նորդուհի մեր՝ զայնոսիկ զքոյս զո-
ղորմած զաչս առ մեզ դարձո՛, և
զՅս զօրհնեցեալ զպտուղն որո-
վայնի քո, մեզ՝ յետ այսմ աքսորու-
թեան՝ ցո՛յց ։ ո՛վ գթածուհի, ո՛վ
բարեպաշտուհի, ո՛վ քաղցր կոյս
Մարիամ ։

տր. Աղօթեա՛ վասն մեր սրբուհի
Ածածին ։

Ժղ. Զի արժանաւորեսցուք խոստ-
մանցն Քի ։

Աղօթք ։

Ամենակարող և մշտնջենաւոր Ած,
որ փառաւորի մօրն և կուսին
Մարիամու զհոգի և զմարմինն,
Սգւոյն սբյ գործակցութբ նախա-
պատրաստեցեր, մինչ զի վայելչա-
կան տաղաւար արժանաւորեցաւ
լինիլ Որդւոյ քում ։ Տո՛ւր մեզ-
աղաչեմք, զի որք նորին յարայի-
շելութբն հրճուիմք, նորին և
գթած բարեխօսութբն ՚ի չա-
րեաց մեզ առ կացելոց, և ՚ի յա-
ւիտենականէ զերծանիցիմք մահո-
ւանէ ։ Տն մերով Յսիւ Քսիւ ։ Ամէն ։

ԺԱ.

Սաղմոս III.

Երանեալ է՝ այր՝ որ երկնչի ՚ի Տէ, զպատուիրանս նր նա կամի յոյժ:

Զօր եղիցի յերկրի զաւակ նր, և ազգ ուղղոց օրհնեսցի:

Փառք և մեծութիւն են ՚ի տան նր, արդարութիւն նր մնայ յաւիտեանս յաւիտենից:

Ծագեաց ՚ի խաւարի լոյս ուղղոց, ողորմած՝ գթած՝ և արդար է՝ Տր:

Քաղցր այր ողորմի՝ և տայ փոխ, յօրինէ զբանս իւր ՚ի դատաստանի, զի յաւիտեան նա մի՝ սասանեսցի,

Յիշատակ յաւիտենից եղիցի ար_դարն ՚ի համբաւէ չարէ նա մի երկիցէ:

Պատրաստ է՝ սիրտ նր յուսալ առ Այ:

Հաստատեալ է՝ սիրտ նորա՝ և նա մի՝ երկիցէ, մինչև տեսցէ ՚ի թշ_նամիս իւր:

Սփռեաց՝ և ետ աղքատաց, ար_դարութիւն նորա մնայ յաւիտեանս յաւիտենից, և եղջիւր նր բարձր եղիցի փառօք:

Մեղաւորն տեսցէ՝ և բարկասցի, զատամունս իւր կրճտեսցէ՝ և հա_լեսցի,

լեացի, եւ ցանկութեն մեղաւորաց
կորիցէ ։
Փառք Հօր, եւ Որդւոյ ։
ԱՆԹԻՓ. Զտաճարս կուսից անե-
րեաց, եւ այրս նահատակաց զԳե-
րահռչակ Եկեղեցիս հիմնեցոյց ։

Սաղմոս 112.

Օրհնեցէ՛ք մանկունք զՏր̄, եւ օրհ
նեցէ՛ք զանուն Տն̄ ։
Եղիցի անուն Տն̄ օրհնեալ, յայսմ
հետէ մինչեւ յաւիտեան ։
Յարեւելից մինչեւ ՚ի մուտս արեւու,
օրհնեալ է՛ անուն Տն̄ ։
Բարձր է՛ ՚ի վր̄ ամ̄ ազգաց Տր̄, եւ
յերկինս են փառք նր̄ ։
Ո՞վ է՛ ոպ̄ Տր̄ Ած̄ մեր՝ ՚ի բար-
ձունս բնակեալ, եւ զխոնարհս տե
սանէ ՚յերկինս եւ ՚յերկրի ։
Յարուցանէ զաղքատ ՚յերկրէ, եւ
բարձր առնէ զտառապեալս յաղ-
բեաց ։
Նստուցանէ զնս̄ իշխանաւս ը̄ իշխանս
ժողովրդեան իւրոյ ։
Բնակեցուցանէ զամուլն ՚ի տան
ուրախութեամբ, ոպ̄ զՄայր որդւովք
բերկրեալ ։
Փառք Հօր, եւ Որդւոյ ։

ԱՆԲՈՒՔ. Ո՛վ լոյս Հայաստանեայց, որ մարտիրոսութեամբ պատկերիլ, և 'ի մէջ Հայրապետաց անուանիլ արժանացեալ արդիւնաւորեցար:

Սաղմոս 116.

Օրհնեցէք զՏր ամ ազինք, գովէյէք զնա ամ ժողովուրդք:
Զօրացաւ ողորմութիւն իւր 'ի վր մեր, և ճշմարտութի Տն մնասցէ յաւիտեան:
Փառք Հօր, և Որդւոյ:

Գլխագրութի:

Երանեալ է՛ այր, որ համբերէ փորձանաց. զի յորժամ փորձառեցեալ եղիցի՝ առնուցու զպսակն կենաց, զոր խոստացաւ Այ սիրելեաց իւրոց: ամյ գոհութի:

Երգ.

Լոյս ո՛վ պայծառ Գրիգորիոս,
Փայլեալ զծագումն մտաց մերոց,
Քեւ միջնորդիւ տեսցուք զլոյս,
Զմշտաւէտ լոյսն Քն:
Դու պայծառ ակն Առաջնորդաց,
Բարձրեալ 'ի մէջ Մարտիրոսաց,
Զի երկնայնոց շրջիլ ամաց,
Կրեցեր զցաւս տանջանաց:
Բժշկեցեր ձայնիւ զմարմինս,
Փայլեցուցեր լուսով զմիտս,

Լու֊

Լուսաւորիչ եղեր հրաշիւք,
Զդեւս փախուցեր քոյին կամօք,
Զանցաւորօք զանց արարեր,
Դու զերկնայինս պարփակեցեր,
Եւ ատելով զաշխարհս՝ խնդաս
Ընդ ժառանգաց երկնից դասս
Փառք եղիցի Հօր՝ այ,
Եւ միածնի նորին Որդւոյ,
Մխիթարչի Ոգւոյն սբյ,
Այժմ, և յաւիտեանս ամ: Ամէն: Տողիկ. Փառօք, և պատուով պսա-
կեցեր զնա Տր:

Մլխ. Եւ կացուցեր զնա ՚ի վերայ
ձեռակերտաց քոց:

Օրհնութիւն Մարիամու: Ղուկ. Ա.

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր, և
ցնծասցէ հոգի իմ Աստուծով փրկ-
չաւ իմով:

Այց արար ՚ի վերայ խոնարհութեան
աղախնոյ իւրոյ, այսուհետև երա-
նիցեն ինձ ամ ազգք:

Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն, և
սբ է՝ անուն նր:

Ողորմութիւն արար ՚յազգաց ՚յազգս
երկիւղածաց իւրոց, և արար զզօ-
րութիւն բազկաւ իւրով:

Ցրուեաց զամբարտաւանս ՚ի մտաց
սր-

սրտից, և քակեաց զհզօրս յաթո-
ռոց:
Զխոնարհս բարձրացոյց, զկա-
րօտս ելից բարութեամբ և զմեծա-
տունս արձակեաց ունայնս:
Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծառայի
իւրոյ, յիշելով զողորմութիւն իւր:
Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր ընդ
Աբրահամու՝ և զաւակի նորա յա-
ւիտեան:
Փառք Հօր, և Որդւոյ.
Ով լոյս Եկեղեցւոյ, ուսուցիչ
ճշմարտութեան, հայրապետ հայոց,
ճանապարհ սիրոյ, քարոզող շնոր-
հաց աղաչեա վ̃ս մեր զորդին ա̃յ
Ալէլուիայ:

Աղօթք:

Տ̃ր, որ ի ձեռն Երանելւոյն Գրի-
գորի Հայրապետին, և Նահա-
տակի քո, զծագումն լուսոյդ հայկա-
կանի տոհմի, և զթագաւորն ճշմար-
տի հաւատոյ զլոյսն ընդունել ընծա-
ւեցեր: պարգևեա եկեղեցւոյ քո
ուրախանալ դաւանութեան յաղթութիւն
հանդէսն, և առաջի քո ար-
դեամբք, և աղօթիւք նորին օգնել:
ի ձեռն Տ̃ն մերոյ Յ̃ի Ք̃ի Որդւոյ
քո

քոյ, որ ընդ քեզ և Ոգւոյն սրբոյ կեայ և թագաւորէ Այժ, 'ի յամե֊նայն յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

Եւ ապա եղեցի յիշատակ սրբոյ Հերոնիմոսի, և սբյն Ռեմիջիոսի Եպիսկոպոսի, և խոստովանողի:

Աղթք. Ով քաջ ուսուցիչ՝ եկե֊ղեցւոյ սբյ լոյս երանելի Հերո֊նիմոս, Աստուածային օրինի սիրող ա֊ղաչեա՛ վն մեր զորդին այ:

Տղ. Սիրեաց զնա Տր և զարդա֊րեաց զնա:

Ալլ. Զուրար փառաց զգեցոյց նմա:

Աղօթ.

Ած, որ եկեղեցւոյ քոյ՝ վն մեկ֊նելոյ զԱստուածաշունչն՝ զերանելի զՀե֊րոնիմոս զխոստովանողն քո՝ զամե֊նամեծ Վարդապետն նախատեսա֊նել արժանացար պարգևեա՛ աղա֊չեմք: զի նորին մաղթողական արդեամբքն, որ բերանով հան֊դերձ գործով ուսոյց, քև օգ֊նելով 'ի կիրառնուլ կարասցուք: 'Ի ձեռն Տն մերոյ Յի Քի:

ԱՆԲԻՓ. Քահանայս և Հայրապետ, և գործածող առաքինութեանց, հօ֊

վիւ

վիւ բարի 'ի ժողովրդեան, աղօ-
թեամ վս̃ մեր առ Տր̃ ։

ատ̃. Սիրեաց զնա Տր̃ և զարդա-
րեաց զնա ։

պ̃խ. Զուրար փառաց զգեցոյց նմա

Աղօթք ։

Տէ՛ր աղաչեմք ամենակարող Այ̃ զի երանելւոյն Ռէմիձիոսի խոստո-վանողին քո և Հայրապետին յարգելի հանդէսն, և զուխտն մեզ յաւելցու, և զփրկութի ։ 'ի ձեռն Տն̃ մերոյ Յի̃ Որդւոյ քոյ, որ է̃ քեզ և Ոգւոյն սբ̃յ կեայ և թագաւորէ Այ̃, 'ի յա̃մ յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։

ատ̃. Տր̃ ընդ ձ̃զ ։

պ̃խ. Եւ ընդ Հոգւոյդ քում ։

ատ̃. Օրհնեսցուք զՏր̃ ։

պ̃խ. Այ̃ գոհութի ։

ատ̃. Եւ Հաւատացելոց Հոգիքն 'ի ձեռն ողորմութեն Այ̃, հանգի-ցեն 'ի խաղաղութե ։ պ̃խ. Ամէն ։

Ողջ լե՛ր Թագուհի Մայր ողոր-մութեն, կեանք, քաղցրութի, և յոյս մեր ողջ լե՛ր ։ Ա՛ռ քեզ ա-ղաղակեմք աքսորեցեալ որդիքս Եւայի, ա՛ռ քեզ հառաչեմք հեծե-

ծե

ծնելով, և լալով 'յայսմ արտասուաց վայրի, Արդ՝ ուրեմն Միջնորդուհի մեր՝ զայնոսիկ զքոյս զողորմած զաչս առ մեզ դարձո՛, և զՅս զօրհնեցեալ զպտուղն որովայնի քո, մեզ՝ յետ այսմ աքսորութեան՝ ցոյց : ո՛վ գթածուհի, ո՛վ բարեպաշտուհի, ո՛վ քաղցր կոյս Մարիամ :

տն. Աղօթեա՛ վասն մեր սրբուհի Ածածին :

պխ. Զի արժանաւորիցուք խոստմանցն Քի :

Աղօթք :

Ամենակարող և մշտնջենաւոր Ած, որ փառաւորի մօրն և կուսին Մարիամու զհոգի և զմարմինն, Սգւոյն աջյ գործակցութ նախապատրաստեցեր, մինչ զի վայելչական տաղաւար արժանաւորեցաւ լինել Որդւոյ քում : Տո՛ւր մեզ աղաչեմք, զի որք նորին յարայիշելութն հրճուիմք, նորին և գթած բարեխօսութն 'ի չարեաց մեզ առ կացելոց, և 'ի յաւիտենականէ զերծանիցիմք մահուանէ : Տն մերով Յսիւ Քիւ : Ամէն :

ԺԱ.

ԺԱՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

՚Ի մէջ գիշերի, կամ առաւօտուն, նախ ասէ ցած Հայր մեր ։ Ողջոյն քեզ Մարիամ ։ Հաւատամ ՚յԱծ ։ Եւ ապա ՚ի ձայն սկսանի այսպէս ։

ասէ. Տ Եթէ զշրթունս իմ բանաս ։

ժղվ. Բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւն քո ։

ասէ. Աճ ՚յօգնել ինձ նայեաց ։

ժղվ. Եւ Տր ՚յընկերել ինձ փութա ։

ասէ. Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն սբյ ։ ժղվ. Որ էր ՚ի սկզբանէ, և այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։ Ալէլուեայ ։

Հրաւիրումն Առաւօտեան ժամու ։

Օ Թագաւորն նահատակաց զՔրն Եկայք երկրպագեսցուք ։

Սաղմոս 94.

Եկայք ցնծասցուք ՚ի Տր, աղաղակեսցուք առ Աճ փրկիչ մեր ։ Կանխեսցուք առաջի նորա, խոստո-

տովանութբ, սաղմոսիւք աղաղա-
կեսցուք առ նա ։

Զթագաւորն նահատակաց զՏրն
եկայք երկրպագեսցուք ։

Ած մեծ է՛, և Տր թագաւոր մեծ
՚ի վր ամենայն երկրի ։

՚ի ձեռս նորա են ամենայն տիե-
զերք երկրի, և բարձրութիւնք լե-
րանց նորա են ։

Եկայք երկրպագեսցուք ։

Նորա է՛ ծով՝ և նա արար զնա,
և զցամաք ձեռք նորա ստեղծին ։

Եկայք՝ երկիր պագցուք նմա,
անկցուք՝ և լացցուք առաջի Տն ա-
րարչին մերոյ ։

Նաինքն է՛ Տր Ած մեր, մեք ժո-
ղովուրդք ՚ի ձեռին նր, և խաշն
արօտի նորա ։

Զթագաւորն նահատակաց զՏրն
եկայք երկրպագեսցուք ։

Այսօր եթէ ձայնի նորա լուիցէք
մի՛ խստացուցանէք զսիրտս ձեր
ոպ ՚ի դառնութե ։

Յաւուրն փորձութե ՚յանապատի,
ուր փորձեցին զիս հարքն ձեր,
քննեցին զիս, և տեսին զգործս իմ ։

Եկայք երկրպագեսցուք ։

Զքա-

Զքառասուն ամ ձանձրացի ընդ ա-
զգին այնմիկ, և ասացի, միշտ
մոլորեալք են սրտիւք, և նոքա ոչ
ծանեան զճանապարհս իմ:
Որպէս երդուայ ՚ի բարկութեան
իմում, թէ մտցեն ՚ի հանգիստ իմ:
Զթագաւորն նահատակաց զՏէրն
եկայք երկիրպագեսցուք:
Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն
սրբոյ, որպէս էր յսկզբանէ և այժմ
և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտե-
նից: Ամէն:
Եկայք երկիրպագեսցուք:
Զթագաւորն նահատակաց զՏէրն
եկայք երկիրպագեսցուք:
Երգ. Լոյս ո՛վ պայծառ Գրիգո-
րիոս: և այլն գտանես առաջի ե-
րեկոյեան ժամու. Ը. երեսն:
Անթիֆ. Փորձեալ եղև ՚ի Քրիստոսէ,
և կատարեալ գտաւ, վասն այսո-
րիկ տուեալ է՛ նմա փառք յաւի-
տենական:

Սաղմոս Ա.

Երանեալ է՛ այր՝ որ ոչ գնաց ՚ի
խորհուրդս ամբարշտաց ՚ի ճանա-
պարհս մեղաւորաց ոչ եկաց, և
՚յաթոռս ժանտից ոչ նստաւ:

Այլ յօրէնս Տեառն են կամք նորա, և յօրէնս նորա խորհեսցի նա ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի, և եղիցի նա որպէս ծառ, որ տնկեալ է՛ ՚ի գնացս ջուրց։

Որ զպտուղ իւր ՚ի ժամու տացէ՛ և տերև նորա մի՛ թափեսցի, և զամենայն զոր ինչ արասցէ, յաջողեսցի նմա։

Ո՛չ այսպէս են ամբարիշտք և ո՛չ այնպէս, այլ որպէս փոշի, զոր հոսէ հողմ ՚ի վերայ երեսաց երկրի։

Վասն այսորիկ ո՛չ յարիցեն ամպարիշտք ՚ի դատաստան, և ո՛չ մեղաւորք ՚ի խորհուրդս արդարոց։

Քանզի, ճանաչէ Տէր զճանապարհս արդարոց, ճանապարհք ամպարշտաց կորիցեն։

ԱՂՕԹՔ. Հրամանի Թագաւորին ո՛չ հնազանդեցաւ սուրբն Գրիգոր, հրամայողի մատուցանել չաստուածոց դըոլորեալ պսակս.

Սաղմոս 2.

Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք, և ժողովուրդք խորհեցան ՚ի սնոտիս։

Յանդիման եղեն Թագաւորք երկրի, և իշխանք ժողովեցան ՚ի միա-

սին, վասն Տն̃, և վասն օծելոյ նորա։

Խզեսցուք զկապանս նց̃, և ընկեսցուք 'ի մէնջ զլուծ նց̃։

Բնակեալն 'յերկինս ծիծաղեսցի զնոքօք և Տր̃ արհամարհեսցէ զնս̃։

Յայնժամ խօսեսցի ընդ նս̃ բարկութբ̃ իւրով, և սրտմտութբ̃ իւրով խռովեցուսցէ զնոսա։

Ես կացի թագաւոր 'ի նմանէ 'ի վր̃ լերին Սիովնի սբ̃յ նր̃, 'ի պատմել հրաման զհրամանս Տն̃։

Տր̃ ասաց ցիս որդի իմ ես դու, և ես այսօր ծնայ զքեզ։

Խնդրեա՛ յինէն, և տաց քեզ զհեթանոսս 'ի ժառանգութիւն, և իշխանութիւն քեզ է՛ ամենայն ծագս երկրի։

Հովուեսցես զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ, և որպէս զանօթ բրտի փշրեսցես զնոսա։

Արդ՝ թագաւորք, զայս 'ի միտ առէք, և խրատեցարուք ամենեքեան, որք դատէք զերկիր։

Ծառայեցէք Տն̃ երկիւղիւ, և ցնծացէք առաջի նր̃ դողութբ̃։

Ընկալարուք զխրատ նր̃, զի մի՛

բար-

բարկասցի Տր, և կորնչիցիք ՚ի ճա_
նապարհացն արդարութեն ։
՚Ի ժամանակի ։ յորժամ բորբոքես
ցի բարկութի նր ։
Երանի ամենեցուն, որք յուսա_
ցեալք են ՚ի Տր ։
Փառք Հօր, և Որդւոյ ։
Անբ․ Քարոզօղն կենդանու_
թե աստուածաբանական վարդապե_
տութե զՀայս կրթեաց ։

Սաղմոս Գ․

Տր զի՞ բազումք եղեն նեղիչք իմ,
և բազումք յարեան ՚ի վր իմ ։
Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ,
թէ չիք փրկութի սորա առ Ած
իւր ։
Այլ դու Տր օգնական իմ ես,
փառք իմ, և բարձրացուցիչ գլխոյ
իմոյ ։
Ձայնիւ իմով ես առ Տր կարդացի,
և լուաւ ինձ ՚ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ ։
Ես ննջեցի և ՚ի քուն եղէ, զար_
թեայ՝ և Տր ընդունելի իմ է՛ ։
Ո՛չ երկեայց ես ՚ի բիւրուց զօրաց
նոցա, որք շուրջանակի պատեալ՝
պաշարեալ՝ պահէին զիս ։
Արի՛ Տր՝ և փրկեա՛ զիս Ած իմ,

զի դու հաւքեր զամենեսեան, որք
էին ընդ իս թշնամութեամբ 'ի տա-
րապարտուց, և զատամունս մեղա-
ւորաց փշրեսցես ։
Տէր է՛ փրկութիւն, 'ի վր̃ ժողովր-
դեան քոյ օրհնութիւն քո ։
Փառք Հօր, և Որդւոյ ։
տող. Փառօք և պատուով պսակե-
ցեր զնա Տր̃ ։
պխ. Եւ կացուցեր զնա 'ի վերայ
ձեռագործաց քոց ։ Հայր մեր ։

Աղաչանք ։

Լուր Տր̃ Յս̃ Քս̃ զաղաչանս ծա-
ռայից քոց, և ողորմեաց մեզ ։ որ
ընդ Հօր և Ոգւոյն սրբ̃ոյ կեաս և
թագաւորես 'ի յաւիտեանս յաւի-
տենից ։ պխ. Ամէն ։

Օրհնութիւն ։

Աշտօջենաւոր օրհնութեամբ օրհնես-
ցէ զմեզ Հայրն յաւիտենական ։
պխ. Ամէն ։

Ընթերցուած. ա։ Գլ. 20.

Եւ 'ի միլիտեայ յղեալ յեփեսոս՝
կոչեաց զերիցունս եկեղեցւոյն ։
Եւ իբրև եկին առ նա ասէ ցնո-
սա, դուք ձեզէն գիտէք՝ յօրէ
յառաջնմէ՝ յորմէ եկի յասիա, ամ̃

ընդ

ընդ ձեզ զամենայն ժամանա-
կսն եղէ: Ծառայել Տն ամենայն
խոնարհութեամբ՝ և բազում արտա-
սուօք՝ և փորձութեամբք, որք դի-
պեցան ինձ 'ի նենգութենէ Հրէից:
Որպէս ո՛չինչ զանգիտեցի 'յօգտա
կարացն չպատմել ձեզ՝ և ուսու-
ցանել զձեզ հրապարակաւ և առ
տունին: Տալ զվկայութին Հրէից և
հեթանոսաց զապաշխարութեն որ
առ Ած, և զհաւատոցն որ 'ի Տր
մեր Յս Քս: Եւ արդ ահաւա-
սիկ ես կապեալ հոգւով երթամ
Յերուսաղէմ, և որինչ անդ ընդ
իս անց անցանելոց իցէ՝ չգիտեմ:
Բայց զի Հոգին սուրբ ըստ քաղա-
քաց քաղաքաց վկայէ ինձ և ասէ,
եթէ կապանք և նեղութիւնք մնան
քեզ: Այլ և ո՛չ իւիք համարիմ
զանձն իմ պատուական՝ ո՛չ զի կա-
տարեցից զընթացս իմ ուրախութբ՝
և զպաշտօնն զոր առի 'ի Տէ Յէ
վկայ լինել աւետարանի շնորհացն
Այ:
Եւ դու Տր ողորմեաց մեզ:
Այ գոհութիւն:
Զկն. Սուրբս այս վասն օրինի մայ

խուրոյ մարտեաւ մինչ 'ի մահ ,
եւ 'ի բանից ամբարշտաց ո՛չ եր_
կեաւ , * Քանզի հիմնեցեալ էր 'ի
վերայ հաստատուն վիմի :
ան̃ : Այս է' որ արհամարհեաց
զկեանս աշխարհի , եւ եհաս առ
'յերկնայինսն թագաւորութիւն :
Քանզի հիմնեցեալ էր 'ի վ̃ի հաս_
տատ վիմի :

Օրհնութի̃ :

Լո՛ւ Որդին միածին զմեզ օրհնել
եւ օգնել արժանացո
մխ. Ամ̃էն.

Ընթերցուած . Է.

Եւ արդ՝ ահա՛ւասիկ գիտեմ ես ,
եթէ ո՛չ եւս տեսանէք զերեսս իմ
դուք ամենեքեան , յորս շրջեցայ
քարոզել զարքայութիւն : Վ̃ս որոյ
զվկայութի դնեմ ձեզ յաւուր
յայսմիկ՝ զի սուրբ եմ յարենէ
ամենեցուն : Քանզի ո՛չ խորշեցայ
'ի պատմելոյ ձեզ զամենայն կամսն
Այ̃ : Զգոյշ կացէ՛ք անձանց՝ եւ
ամենայն հօտին , յորում եդ զձեզ
Հոգին սբ̃ տեսուչս՝ հովուել զժո_
ղովուրդ Տն̃ , զոր ապրեցոյց ա_
րեամբն իւրով : Քանզի գիտեմ

ես՝

ես՝ եթէ յետ իմոյ մեկնելոյ՝ գայ-
ցեն գայլք յափշտակօղք 'ի ձեզ ,
որք ո՛չ խնայիցեն հօտին : Եւ 'ի
ձէնջ յարիցեն արք , որք խօսիցին
թիւրս՝ ձգել զաշակերտսն զկնի
իւրեանց : Վասն այնորիկ արթուն
կացէք , զի զերեամ մի՝ զցայգ և
զցերեկ՝ ո՛չ դադարեցի արտասուօք
խրատել զմի մի իւրաքանչիւր .
Եւ դու Տէր ողորմեա՛ց մեզ :

Այլ գոհութիւն :

սղմ. Արդարն բողբոջեսցի իբրև
զշուշան , * Եւ ծաղկեսցի 'ի յաւի
տեան առաջի Տն :

տղ: Տնկեցեալ 'ի տան Տն 'ի գա-
ւիթ տան այ մերոյ : Եւ ծաղկեսս-
ցի 'ի յաւիտեան առաջի Տն :

Օրհնութիւն :

Ոգւոյն սբյ շնորհն լուսաւորեացէ
զըզգայութիւնս և զմիտս մեր :
սղմ. Ամէն :

Ընթերցուած . Դ.

Եւ արդ յանձնառնեմ զձեզ այ և
բանի շնորհաց նր , որ կարօղն է՝
շինել՝ և տալ ձեզ զժառանգութիւն՝
ընդ սրբոցն ամենայն : Արծաթոյ՝ կամ
ոսկւոյ՝ կամ հանդերձից ո՛չ ու-

րուք 'ի ձէնջ ցանկացայ ։ Դուք ինքնին գիտէք՝ զի զպէտս իմ, և որոց ը̄ իս էին՝ պաշտեցին ձեռքս այս ։ Եւ զամենայն ինչ ցուցի ձեզ, զի այսպէս պարտ է՛ վաստակել, և դարմանել զհիւանդս, և յիշել զբանն Տ̃ն Յ̃ի, զոր ինքն իսկ ասաց՝ երանելի է՛ մանաւանդ տալն քան առնուլն ։ Եւ զայս իբրև ասաց՝ եդեալ ծունր ամենեքումբք եկաց յաղօթս ։ Բազում լալիւն եղև ամենեցուն, և անկեալ զպարանոցաւն Պօղոսի համբուրէին զնա ։ Մորմոքեին մանաւանդ 'ի վերայ բանին՝ զոր ասէր, թէ ո՛չևս տեսանելոց են զերեսս ն̃ր, և յուղարկեցին զնա 'ի նաւն անդր ։

Եւ դու Տ̃ր ողորմեա՛ց մեզ ։

Ա̃ն գոհութ̃ի ։

մխ. Այս ծանեաւ զարդարութ̃ի, և ետես զքանչելիս մեծամեծս, և զբարձրեալն աղաչեաց, * Եւ գտաւ 'ի համարս սրբոց ։

տղ. Այս է՛ որ արհամարհեաց զկեանս աշխարհի, և եհաս անյերկնայինան թագաւորութիւնն,

և

և դասաւ 'ի հմբս սրբ̃ց: Փառք Հօր. և Որդւոյ, և Հոգւոյն սրբ̃յ: և գտաւ 'ի համարս սրբ̃ց:

'Ի ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՇԵՐԱԺԱՄՈՒՆ:

ԱՆԲԻԾ. Կախեալ կայր 'ի վերայ բազմաց չարչարանաց սր̃ն Գրի-գոր, գովաբանէր զՏ̃րն կեցուցիչ:

Սաղմոս 4.

Ի կարդալ իմում լուաւ ինձ Ած̃ ար̃ արդարութե̃, 'ի նեղութե̃ ինձ անդորր արարեր, ողորմեաց ինձ և լո՛ւր աղօթից իմոց:
Որդիք մարդկան՝ մինչև յե՛րբ էք խստասիրտք, ընդէ՞ր սիրէք զնանրութի̃՝ և խնդրէք զստութի̃:
Ծանիրուք զի սքանչելիս արար Տ̃ր սր̃յ իւրում, և Տ̃ր լուիցէ ինձ, 'ի կարդալ իմում առ նա:
Բարկանայք և մի՛ մեղանչէք, զոր ինչ ասէք 'ի սիրտս ձեր 'յանկողինս ձեր զղջացարուք:
Մատուցէք զպատարագ արդա-րութեան, և յուսացարուք 'ի Տ̃ր:
Բազումք ասէին թէ ո՛ ցուցցէ մեզ զբարութի̃ Տ̃ն, նշանեցաւ առ մեզ

լոյս երեսաց քոց, և եսուր ու-
րախութիւն սրտից մերոց։
՚Ի պտղոյ ցորենոյ՝ գինւոյ՝ և ձիթոյ
իւրեանց լցուցեր զնոսա։
Խաղաղութե̅ յայս և ՚ի նոյն ննջես-
ցուք և զարթիցուք, զի դու Տէր
միայն առանձին յուսով քով բնա-
ցուցեր զմեզ։
Փառք Հօր, և Որդւոյ.
Անթիֆ. փառաւորեաց զնա Տէր
առաջի թագաւորին, և յայտնեաց
նմա զփառս իւր։

Սաղմոս Ե.

Բանից իմոց ունկն դիր Տէր, և ՚ի
միտ առ զաղաղակ իմ։
Նայեաց ՚ի ձայն աղօթից իմոց,
թագաւոր իմ և Ած իմ։
Եւ զքեզ աղաչեմ Տէր՝ ընդ առաւօտս
լուիցես ձայնի իմում, ընդ առաւօտս
պատրաստ եղէց, յանդիմանս լինել
առ քեզ։
Ո՛չ թէ դու Ած կամիս զանօրէնու-
թիւն, և ո՛չ բնակին առ քեզ չարք, և
անօրէնք մի՛ բնակեսցեն առաջի ա-
չաց քոց։
Ատեցեր զամենայն, որք գործեն
զանօրէնութիւն, կորուսանես զա-
մենե-

մենեսեան, որք խօսին զսուտ ։
Զայր արիւնահեղ և զնենգաւոր,
պիղծ առնես դու Տ՟ր, այլ ես՝ ըստ
բազում ողորմութե՟ քում, մտից 'ի
տուն քո, և երկրպագից 'ի տաճար
ս՟բ քո երկիւղիւ քո ։
Տ՟ր առաջնորդեա ինձ յարդարու-
թե՟ քում, վ՟ս թշնամեաց իմոց ուղիղ
արա առաջի իմ զճանապարհս քո ։
Զի ոչ գոյ 'ի բերանս ն՟ց ճշմարտու-
թի և սիրտք ն՟ց նանրեալք են ։
Ո՟պ գերեզման բաց է կոկորդ ն՟ց, և
լեզուօք իւրեանց նենգաւորք եղեն ։
Դատեա զնոսա Ա՟ծ զի անկցին 'ի
խորհրդոց իւրեանց, ըստ բազում
ամբարշտութե՟ ն՟ց մերժեա զն՟ս,
զի դառնացուցին զքեզ ։
Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ որք յու-
սացեալք են 'ի քեզ, յաւիտեան
ցնծասցեն, և բնակեսցես դու 'ի
նոսա ։
Պարծեսցին 'ի քեզ սիրելիք անուան
քոյ, զի օրհնեսցես դու զարդարն,
Տ՟ր ո՟պ զինու հաճութե՟ քով պսա-
կեցեր զնոսա ։
Փառք Հօր, և Որդւոյ ։
ԱՆՈՒՔ. Ո՟պ արեգակն վերափայ-

լօղ, այնպէս սուրբն Գրիգոր ՚ի Տաճարի Տն լուսափայլեաց։

Սաղմոս 6.

Տր մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս, և մի՛ բարկութեամբ քով խրատեր զիս։

Ողորմեա՛ ինձ Տէր զի հիւանդ եմ ես, բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ և դու Տր, մինչև յերբ։

Դարձի՛ր Տր, և փրկեա՛ զանձն իմ, կեցո՛ զիս Տր ըստ ողորմութեան քում։

Զի ո՛չ ոք է՛ որ ՚ի մահու յիշէ զքեզ, կամ ՚ի դժոխս խոստովան առնիցի՛ քեզ։

Վաստակեցայ ես ՚ի հեծութեան իմում, լուա՛ցի զամ գիշեր զմահիճս իմ, և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի։

Խռովեցաւ ՚ի սրտմտութենէ ակն իմ, և մաշեցայ ես ՚ի վերայ ամ թշնամեաց իմոց։

Ի բա՛ց կացէք յինէն ամենեքեան, որք գործէք զանօրէնութիւն։

Լուա՛ւ Տր ձայնի լալոյ իմոյ, լուա՛ւ

Տր

Տր̃ աղօթից իմոց, և Տր̃ զխնդր-
ուածս իմ ընկալաւ։
Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամ̃
թշնամիք իմ, դարձցին յետս և ա-
մաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի և խռո-
վեսցին։
Փառք Հօր, և Որդւոյ։
տող. Երգեր Տր̃ 'ի վր̃ գլխոյ նր̃։
ծ̃խ. Զպսակ 'ի քարէ պատուա-
կանէ։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ. Դ̃.

Գրիգորիոս Հայաստանեայց Թագա-
ւորականն զարմէ ծնեալ, յոր-
ժամ բռնաւանդական ազգատոհմն հօրն
Անակի առ 'ի ապականութի̃ որո-
նիւր, ստնդեալ փոլով գաղտա-
բար ապրեցուցեալ 'ի Կեսարեայ
սնուցեալ եղև։ Պատանեակ հա-
սակին զօրէն քրիստոնէական՝ ու̃-
սմին և զմկրտութիւն ընկալաւ։ և
'ի յօրինաւոր կողակցէ բերմն ծնաւ
զերկուս որդիս, Վրթանէս, և
Արիստակէս, զորս այնքան առա-
ւել 'ի Քն̃ Հաստատուն կրթեաց՝ զի
որթադունեղամբ երկաքանչիւրքն
զկեանս աճաբանեցին։ Տրդատ որ-
դի Գուրսարէ միանգամ Հայոց
Թա-

թագաւորի, 'յԱնակայ դաւաճա_
նաբար սպաննեցելոյ, 'ի Պարսից
հայրական յիշխանութենէ՝ կողոպտե_
ցեալ՝ խոյս տուեալ էր 'ի Կեսա_
րեայ, որում Գրիգոր, ո՛չ անգիտանալ
զծանրանօրէնութե՟ն հօրն՝ եւ զինքն
'ի ծառայութի՟ն։ եւ Ը̃ նմին 'ի Հայաս_
տան դարձաւ՝ զկնի բազմաց ամաց,
հաստուցանելոյ նմին 'ի Հռոմայե_
ցւոց թագաւորութե՟ն։ Անդր 'ի
Տրդատէ բազմիցս փորձեցեալ
եղե, զի զոհել կռոցն կամիցէր։
մինչ ո՛չ հաւանեցաւ քաջագունե_
ղակս, զանթիւս զչարչարանս կրել
բռնադատեցեալ եղեւ, զի զրեթէ
անհաւատալիան տեսանիցէին։
Եւ դու Տ̃ր ողորմեա՛ց մեզ։
Ա̃յ գոհութի.
Ողխ. Համեստ արար զնա Տ̃ր, եւ
պահեաց զնա 'ի թշնամեաց, եւ 'ի
մոլորեցուցչաց հովանաւորեաց
զնա։ * Եւ եւ նմա զյաւիտենա_
կան պայծառութի՟ն։
Տաղ. Եւ էջ Ը̃ նոքաւ 'ի գուբն,
եւ 'ի շղթայսն ո՛չ եթող զնա։
Եւ եւ նմա զյաւիտենական պայ_
ծառութի՟ն։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ. Է:

Սբ որոյ նախ տանէր 'ի դժնդակ-
բանտն: 'ի բերան նորա փայտ ար-
կանէր, որ մեծադունեղ բռնա-
դատութեան 'ի վայրագոյն կողմա-
նէ զվերինագոյնն որոշէր: բռնա-
հորին ուսքն ծանրագոյն բեռամբք
աղից որք 'ի հոյաստուն են փո-
րուածուք: առասանիւք սբ Մար-
մինն կապեցեալ 'ի բարձրաւան-
դակն քարշի: զկնի եօթնից աւ-
ուրց 'ի բարձրաւանդակոցն 'ի վայր
արկանի, 'ի միուոյ տասանէ կախե-
ցեալ, և հրով մերձեցելով, և
քակոտէր 'ի ներքոյ եդելով' այնու-
չեանն դառնաղանիւք խոստագունե-
ղապէտ հարկանի: որունքն ժբ տա-
խտակօք, և պարանօք 'ի միասին
պնտին, մինչ զի հատիւր արիւնն
ժբ ծայրից ոտիցն, որք բևեռօք 'ի
նոյնան միացելովք խոկոյն սախալին
անձաւապարել զգնացան: Գլխոյն մա
մոլիւ ծնլի: եղեգամբ 'յրունկանէ
ալ ժբ քացախի խառնեալ և նե-
թրոյ առ Ըղուղն հեղանէին: քաա-
կաւ շամանդաղիւ լցեալ նոյն գը-
լուխն ծածկի, զի հեղձուցանիցի

Ըղըն-

Ըղընկամբք երկաթեղինօք կողէն կեղեքին ։ և տատասկօք երկաթեղինօք ատորասախուեցելովք խատագունեղամբք չարչարի ։ Ծունկքն վարոտկօք երկաթեղինօք ագուցանին ։ որք և սեպիւք երկաթեղինօք վերապնտեին ։ կապար հալեալ 'ի բերանն հեղանի ։ Բայց անյաղթելի Գրիգորիոսի հոգին' քն հաստատովն և յուսովն պարապեալ, ո՛չ ամենևին խորշեաց 'ի չարչարանաց, և Աձայրն զօրութ̃ն անտղջացեալ' համարձակագոյն քարոզէր զքս ։ Ուստի Տրդատ շարժեալ 'ի բարկութի և վս Հօրն ապաննուլթե, զոր յետոյ ծանեաւ լեալ 'ի յԱնակէ, հրամայէ կապել զպարանոցէ զձեռացն և զոտիցն ու 'ի արկանել զնա 'ի խորվիրապն Արտաշատ, զի անդէն մեռանիցէ
Եւ դու Տր ողորմեա՛ց մեզ.

Այլ գոհութի ։

պխ. Զցանկութ հոգւոյ նր ետուր նմա Տր ։ * Եւ 'ի կամաց շրթանց նր ո՛չ զրկեցեր զնա ։

տղ. Քանզի ժամանն արարեր զնա 'ի օրհնութեան քաղցրութե ։ Ե-

դեր

դեր 'ի գլուխ նր՟ զպսակ 'ի քա֊
րէ պատուականէ։ Եւ 'ի կամաց
շրթանց նր՟ ոչ զրկեցեր զնա։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ. Գ.

Օւնի ամաց չորեքտասանից Աճ֊
ային նախախնամութ՟ն եղև, զի
Տրդատ գրեթէ երկրորդ Նա֊
բուգոդոնոսոր փորձեցեալ, զինքն
արկեաց առ ոտսն ս՟բյն Գրիգորի,
որպէս վերստին 'ի ծնելոյ յառ֊
նելոյ։ զոր է՟ նախարարացն թա֊
գաւորաւթե խոնարհեամբք սկսե֊
ցեալ, երկար պահօք մաքրեաց,
և պատմելով զերկնային տեսիլն
վերանորոգեաց, և սքանչելա֊
գործ խնամարկութ՟բ զանազանից
հիւանդութեց վերահաստատեաց,
վ՟ որոյ զհայկական խստասրտութիւն
է՟ դէմն՟ր առեալ թագաւորն՝ ինք֊
նին զմեհեանս դիցն կործանեաց
և Ա՟Ճ հիմնեցոյց զեկեղեցիս։
զօգեւոտս անդէնս, զգանձս և զա֊
գարակս 'ի պատիւ ա՟յ բաշխեաց
Հայցէր թագաւորն զԳրիգորն լի֊
նել Եպիսկոպոս, զոր երկմտեալն՝
առնուլ յանձն զպաշտօնն՝ Հրեշ֊
տակն 'ի յերկնէ քաջալերեաց։ և 'ի
Լեոն֊

Լեւոնցիոս կեսարեայ Եպիսկոպո-
սէ հայցմամբ Թագաւորին օծե-
ցեալ եղեւ ։ Մինչ Հայաստան
սահմանն դառնայր, հաղիւ մտեալ՝
աղօթիւքն իւրովք զտաճարն Հեր
ակլէսի քակեաց 'ի հիմանց, և
զայլ իմն վերականգնեաց, նորում
անուն Յովաննու մկրտչի, և Աթա
նագինեայ Մարտիրոսի զսուրբ
նշխարսն ամփոփեաց, զանթիւ բազ
մութիւն մարդկան մկրտեաց, ծա-
գելով 'ի վերայ գլխոյ իւրաքան-
չիւրոցն հրաշակերտ խաչն լուսա-
ճաճանչ, եբաց զուսումնարանս ազգաց
գրոց։ Պարսից, Ասորոց, Հունաց,
և Մարաց զազգս ճանապարհոր-
դեաց առ Քրիստոնէական Հա-
ւատն, որոց ետ եւս զԵպիսկո-
պոսս, և զՔահանայս, և զկրօ-
նաւորս. և զբազումս վանորայս
հաստատեաց ։ Վերջապէս Ածային
անդորրութ և պարապմանն ամե-
նացանկացող գոլով, խնդրելով Թա-
գաւորին՝ Զարիստակէս որդին
իւրն փոխանորդեաց, և է սակա-
ւուք աշակերտօք չուեաց 'ի յանա-
պատն ։ ո՛ւր արդարապէ՛ս հրա-
նալի

նալիպահօք՝ տալով զինքն Աստուածային
դիտողութենն հանգեաւ 'ի Տ͞ր լցեալ
աւուրբք: 'ի ժամանակս Կոստան-
դիանոսի մեծի կայսերն: Որոյ զսուրբ
բազան մասունսն՝ Քրիստոնեայք
'ի Թշնամեաց առեալք 'ի Հայաս-
տանէ փախեալք 'յԻտալիայ ան-
դրաքերին, և 'ի Նէապօլի զսրբա-
զան գլուխն նորին է շղթայիւքն,
որովք կապեալ, և զկոտորս գա-
նիցն, որովք ծեծեալ էր, եդին
'ի Հռչակաւոր եկեղեցին 'ի պա-
տիւ նոյնոյ վերականգնեալ: Իսկ
զայլն 'ի յաթոռանիստ Եկեղեցին
Ներինջօնեցւոց, որոյ քաղաքացիքն
զհրաշս առն ս͞բյ բազմիցս փոր-
ձառեալք, մանաւա՛նդ 'ի հայցելն
'յայս զանձրևս, զնոյնն միջնորդ իւ-
րեանց ընտրեալ են:
Եւ դու Տ͞ր ողորմեա՛ց մեզ:
Ա͞ն գոհութե:
Պ͞խ. Զպատմուճանն ուրախութե
զգեցոյց նմա Տ͞ր, * Եւ պսակս
գեղեցկութե եդ 'ի վ͞ր գլխոյ ն͞ր:
Կերակրեաց զնա Տ͞ր հացիւ կենաց,
և իմացման, և ջուր կենդանարար
իմաստութե արբոյց նմա, և զպսակ
գեղ-

գեղեցկութեն եդ 'ի վերայ նորա։ Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն սբյ։ Եւ զպսակ գեղեցկութեն եդ 'ի վր գլխոյ նր։

'Ի ԵՐՐՈՐԴ ԳԻՇԵՐԱԺԱՄՈՒՆ։

ԱՆԹԻՓ. Մեծ եղև 'ի մեծն Հայաստան, մեծագունեղ 'ի փրկութեն ընտրելոցն այ։

Սաղմոս 10.

'Ի Տր յուսացայ որպէս ասիցէք ցանձն իմ, փոփոխեաց 'ի լերինս որպ ճնճղուկ։

Զի ահա մեղաւորք լարեցին զաղեղունս իւրեանց, պատրաստ արարին զնետս 'ի կապարճս ձգել ընդ խաւար այնոցիկ՝ որք ուղիղք են սրտիւք։

Զի զոր դու շինեցեր՝ նոքա աւերեցին, իսկ արդարն զի արար։

Տր 'ի տաճար սուրբ իւրում, Տր 'յերկինս յաթոռ իւրում։

Աչք նր 'ի տնանկս հային՝ արտևանունք նր քննեն զորդիս մարդկան։

Տր քննէ զարդարն և զամբարիշտն որ սիրէ զմեղս, ատէ զանձն իւր։

Տեղասցէ 'ի վր մեղաւորաց որո֊

գայթ

գայլթ՝ Հուր՝ և ծրծումբ , այս մր֊
րիկ բաժին բաժակի նոցա :
Արդար է՛ Տր՟ և զարդարութի սիրէ,
և զուղղութի տեսանեն երեսք նր՟ :
Փառք Հօր , և Որդւոյ :
ԱՂՕԹՔ. ՚յԱստուծուստ յղեցեալ
եղև ՚ի պաշտպանութի ազգին , և
եբարձ զգարշութի ամբարշտութե :

Սաղմոս 14.

Տր՟ ով կացցէ ՚ի խորանի քում ,
կամ ով բնակեսցի ՚ի լեառն սբ՟ քո :
Որ գնայ ՚յանբիծ՝ գործէ զարդա֊
րութի , խօսի զճշմարտութի ՚ի սրտի
իւրում :
Որ ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ իւ֊
րով , և չար ընկերի իւրում ոչ արար :
Նախատինս ՚ի մերձաւորաց ոչ առ֊
նու , արհամարհեալ է՛ առաջի նր՟
չարագործն :
Զերկիւղածս Տն՟ փառաւոր առ֊
նէ , որ երդնու ընկերի իւրում .
և ոչ ստէ :
Զարծաթ իւր ՚ի վարձու ոչ տայ ,
և կաշառս ՚ի վր՟ անմեղաց ոչ առ֊
նու , որ զայս արասցէ , նա մի
սասանեսցի յաւիտեան :
Փառք Հօր , և Որդւոյ .

Ան֊

և զգօրս, նա և զանձն ևս իւր, ո՛չ կարէ իմ աշակերտ լինիլ, և այլն:

Ներբողեան ոճին Գրիգորի Փոքրին:

Ընթերցուած. Է.

Եթէ զմտաւ ածիցեմք եղբարք ամենաօրհնելիք, թէ ո՞րք և ո՞րքանիք են, որք խոստանին մեզ 'ի յերկինս: Խոստանք երևին մեզ ամենայնքն, որք են 'ի յերկրի: Քանզի Երկրային գոյացութիւն համեմատեալ երկնայնոյ երջանկութեան ծանրութիւն է', ո՛չ յօժանդակութի, ժամանակաւոր կեան 'յերկնայնոյ կենի համեմատեալ, մահ ասելի է' առաւել քան թէ կեան: Քանզի նոյն իսկն հանապազորդ նուազութեան եղծման, զի՞նչ է' այլ՝ քան թէ այլ իմն յաճախութիւն մահու: Բայց ո՞ր լեզու ասել, կամ ո՞ր իմացողութիւն ըմբռնել բաւէ, որքանիք իցեն այնոքիկ ուրախութիւնք վերնայնոյ քաղաքին: Հրեշտակաց պարուցն ներկայանալ Է ամենաերանելեաց ոգւոց փառաց արարչին յանդիման կալ՝ ներկայապէս ԱՅ զերեսն նկատել, զանպարագ-

Է դրելի

դրելի զլոյսն տեսանել, ո՛չ երբեք
'ի մահուա՛նս երկնչիլ: մշտաւէտ
և անեղծանելի պարգևօք ուրա-
խանալ:

Եւ դու Տէր ողորմեա՛ց մեզ:

Ա՛յ գոհութիւն:

Ծնթ. Պսակ ոսկեղէն 'ի վե՛ր գլխոյ
նո՛ր * բացայայտ սրբութե՛ նշանաւ
փառք պատուոյ, և գործ քաջութե՛:
Այլ. Քանզի ժամանս արարեր զնա
օրհնութիւն քաղցրութե՛ և, եդեր
'ի գլուխ նո՛ր զպսակս 'ի քարէ պա-
տուականէ: բացայայտիւ սրբութե՛
նշանաւ փառք պատուոյ, և գործ
քաջութե՛:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ. Ը.

Բայց լսելով զայսպիսիկ բարբոջի
հոգի, և խնկոյն անդր ցանկայ
մերձակայիլ, ուր ակնունի զինքն
սնզրաւ յաւիտենիւ ուրախանալ,
բայց ա՛ռ մեծի պարգևի ժամանիլ
ո՛չ կարէ՝ եթէ ո՛չ 'ի ձեռն մեծի
աշխատութեանց, ուստի և Պօղոս
քաջ քարոզողն ասէ: ո՛չ պսակե-
ցի եթէ ո՛չ ըստ օրինին մարտիցի:
Ուրախութեան ուրեմն զմիտս մե-
ծութե՛ պարգևաց, բայց մի՛ զար-

Ըղընկամբք երկաթեղինօք կողըն կեղեքին ։ և տատասկօք երկա֊ թեղինօք ատորասփռեցելովք խա֊ տոգունեղանիւ չարչարի ։ Ծունկքն վարտկօք երկաթեղինօք ագուցա֊ նին ։ որք և սեպիւք երկաթե֊ ղինօք վերապնտեին ։ կապար հա֊ լեալ 'ի բերանն հեղանի ։ Բայց անյաղթելի Գրիգորիոսի հոգին՝ Քի հաւատով և յուսով պարա֊ պեալ, ո՛չ ամենևին խորշեաց 'ի չարչարանաց, և Ածային զօրութն առողջացեալ՝ համարձակագոյն քա րոզէր զՔն ։ Ուստի Տրդատ շար ժեալ 'ի բարկութի և վն Հօրն սպանմունթե, զոր յետոյ ծանեաւ լեալ 'ի յԱնակէ, հրամայէ կապել զպարանոցէ զձեռացն և զոտիցն առ 'ի արկանել զնա 'ի խորվիրապն Արտաշատ, զի անդէն մեռանիցէ ։ Եւ դու Տր ողորմեա՛ց մեզ ։

Ամ̃ գոհութի ։

մղխ. Զցանկութե հոգւոյ նր ետուր նմա Տր ։ * Եւ 'ի կամաց շրթանց նր ո՛չ զրկեցեր զնա ։

տ̃ղ. Քանզի ժամանս արարեր զնա 'ի օրհնութեան քաղցրութե ։ Ե֊ դեր

դեր 'ի գլուխ նր̃ զպսակ 'ի քա-
րէ պատուականէ: Եւ 'ի կամաց
շրթանց նր̃ ոչ զրկեցեր զնա:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ. Զ̃.

Զկնի ամաց չորեքտասանից Ած-
այի̃ն նախախնամութե̃ն եղև, զի
Տրդատ գրեթէ երկրորդ Նա-
բուգոդոնոսոր փորձեցեալ, զենքն
արկեալ առ ոտսն սր̃յն Գրիգորի,
որպէս վերստին 'ի մեռելոյ յառ-
նելոյ: զոր է̃ նախարարացն թա-
գաւորութե̃ն խորհրդեամբք սկսե-
ցեալ, երկար պահօք մաքրեաց,
և պատմելով զերկնային տեսիլն
վերանորոգեաց, և աքանչելա-
գործ խնամարկութե̃ զանազանից
հիւանդութե̃ց վերահաստատեաց,
վս̃ որոյ զիակական խստասրտութե̃նն
է̃ դէմնր̃ առեալ թագաւորն՝ ինք-
նին զմեհեանս դիցն կործանեաց
և Ած հիմնեցոյց զԵկեղեցիս:
զագեստս անգինս, զգանձս և զա-
գարակս 'ի պատիւ նր̃յ բաշխեաց:
Հայցեր թագաւորն զԳրիգորն լի-
նիլ Եպիսկոպոս, զոր երկմտեալն
առնուլ յանձն զպաշտօնն՝ Հրեշ-
տակն 'ի յերկնէ քաջալերեաց: և 'ի

Ղեօն-

Լէոնցիոս կեսարեայ Եպիսկոպո-
սէ հայցմամբ Թագաւորին օծե-
ցեալ եղև: Մինչ Հայաստան
աշխարհն դառնայր, հազիւ մտեալ
աղօթիւքն իւրովք զտաճարն Հեր-
ակլէսի քակեաց 'ի հիմանց, և
զայլ իմն վերականգնեաց, նորում
աջոյն Յովհաննու մկրտչի, և Աթա
նագինէսի Մարտիրոսի զոսկերս
նշխարաց ամփոփեաց, զանթիւ բազ
մութիւն մարդկան մկրտեաց, ծա-
գելով 'ի վերայ գլխոյ իւրաքան-
չիւրոցն հրաշակերտ խաչն լուսա-
ճաճանչ, երեաց զուարթնոցն այնց
գրոց: Պարսից, Ասորոց, Հոնաց,
և Մարաց զազգս ճանապարհոր-
դեաց առ Քրիստոնէական հա-
ւատն, որոց ետ և ս զԵպիսկո-
պոսս, և զՔահանայս, և զԿրօ-
նաւորս. և զեկեղեցիս վանորայս
հաստատեաց: Վերջապէս Անձայրին
անդորրութե և պարապմանն ամե-
նացանկացող գոլով, խնդրելով Թա
գաւորին՝ Զարիստակէս որդին
իւրն փոխանորդեաց, և Է ամ-
սաւք աշակերտօք չուեաց 'ի յանա
պատն: ո'ւր արդարապէ'ս հրա-
նալի

նալիւ պահօք՝ տալով զինքն Աստուածային
դիտողութեան հանգեաւ ՚ի Տէր լցեալ
աւուրբք: ՚ի ժամանակս Կոստան-
դիանոսի մեծի կայսերն: Որոյ զսուրբ
բազում մասունսն՝ Քրիստոնեայք
՚ի Թշնամեաց առեալք ՚ի Հայաս-
տանէ փախեալք ՚յԻտալիայ ան-
դրաբերին, և ՚ի Նէափօլի զսրբա-
զան գլուխն նորին Է շղթայիւքն,
որովք կապեալ, և զկոտորս դա-
նիցն, որովք ճաղեալ էր, եդին
՚ի Հռչակաւոր եկեղեցին ՚ի պա-
տիւ նոյնոյ վերականգնեալ: Իսկ
զաջն ՚ի յաթոռանիստ Եկեղեցին
Ներիդօնեցւոյ, որոյ քաղաքացիքն
զհրաշս առն սրբոյ բազմիցս փոր-
ձառեալք, մանաւանդ ՚ի հայցելն
՚յայս զանձրեւս, զնոյնն միջնորդ իւ-
րեանց ընտրեալ են:
Եւ դու Տէր ողորմեա մեզ:
Ա՛ գոհութի:
պխ. Զպատմուճանն ուրախութե
զգեցոյց նմա Տէր, * Եւ պսակս
գեղեցկութե եդ ՚ի վր գլխոյ նր:
Կերակրեաց զնա Տէր հացիւ կենաց,
և իմացման, և ջուր կենդանարար
իմաստութե արբոյց նմա, և զպսակ
գեղ-

գեղեցկութե̃ն եդ ՚ի վերայ նորա։ Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն սր̃բոյ։ Եւ զպսակ գեղեցկութե̃ն եդ ՚ի վր̃ գլխոյ նր̃։

՚Ի ԵՐՐՈՐԴ ԳԻՇԵՐԱԺԱՄՈՒՆ։

ԱՆԹԻՓ․ Մեծ եղև ՚ի մեծն հայ-աստան, մեծագունեղ ՚ի փրկու-թե̃ն ընտրելոցն ա̃յ։

Սաղմոս 10․

՚Ի Տր̃ յուսացայ որպէս ասիցէք ցանձն իմ, փոփոխեաց ՚ի լերինս որպ̃ ճնճղուկ։

Զի ահա մեղաւորք լարեցին զա-ղեղունս իւրեանց, պատրաստ ա-րարին զնետս ՚ի կապարճս ձգել ը̃ խաւար այնոցիկ՝ որք ուղիղք են սրտիւք։

Զի զոր դու շինեցեր՝ նոքա աւե-րեցին, իսկ արդարն զի արար։

Տր̃ ՚ի տաճար սուրբ իւրում, Տր̃ ՚յերկինս յաթոռ իւրում։

Աչք նր̃ ՚ի տնանկս հային՝ արտևա-նունք նր̃ քննեն զորդիս մարդկան։

Տր̃ քննէ զարդարն և զամբարիշտն որ սիրէ զմեղս, ատէ զանձն իւր։

Տեղասցէ ՚ի վր̃ մեղաւորաց որո-

գայթ՝

զայլթ՝ հուր՝ և ծծումբ, այս մր-
րիկ բաժին բաժակի նոցա :
Արդար է Տր՝ և զարդարութի սիրէ,
և զուղղութի տեսանեն երեսք նր :
Փառք Հօր, և Որդւոյ :
ԱՆԲԻՔ. ՚յԱստուծուստ յղեցեալ
եղև ՚ի ապաշխարութի ազգին, և
եբարձ զզարշութի ամբարշտութե :

Սաղմոս 14.

Տր ո՞վ կացցէ ՚ի խորանի քում,
կամ ո՞վ բնակեսցի ՚ի լեառն սբ քո :
Որ գնայ ՚յանբիծ՝ գործէ զարդա-
րութի, խօսի զճշմարտութի ՚ի սրտի
իւրում :
Որ ո՛չ նենգաւորեաց լեզուաւ իւ-
րով, և չար ընկերի իւրում ո՛չ արար :
Նախատինս ՚ի մերձաւորաց ո՛չ առ-
նու, արհամարհեալ է՝ առաջի նր
չարագործն :
Զերկիւղածս Տն փառաւոր առ-
նէ, որ երդնու ընկերի իւրում.
և ո՛չ ստէ :
Զարծաթ իւր ՚ի վարձու ո՛չ ետ,
և կաշառս ՚ի վր իրաւանց ո՛չ առ-
նու, որ զայս արասցէ, նա մի
սասանեսցի յաւիտեան :
Փառք Հօր, և Որդւոյ.

Ան-

Անթիֆ. Զզօրութիւնս բազումս,
և զհրաշս 'ի ձեռն երանելւոյն
Գրիգորի արար Տէր: Ալէլուեայ:

Սաղմոս 20.

Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի
թագաւորն, 'ի փրկութեան քում
ցնծասցէ յոյժ:
Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա,
և զկամս շրթանց նորա ո՛չ արգելեր
'ի նմանէ:
Ժամանն արարեր զնա 'յօրհնութիւն
քաղցրութեան քո, և եդեր 'ի գլուխ
նորա պսակ 'ի քարէ պատուականէ:
Կեանս խնդրեաց 'ի քէն, և ետուր
նմա զերկայն աւուրս՝ յաւիտե-
անս յաւիտենից:
Մեծ է փառք նորա 'ի փրկութեան
քում, զփառս և զմեծ վայելչութիւն
դիցես 'ի վերայ նորա:
Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս
յաւիտենից, և ուրախ արասցես
զնա 'յուրախութեան երեսաց քոց:
Թագաւոր յուսացաւ 'ի Տէր, 'յո-
ղորմութենէ բարձրելոյն նա մի՛ սա-
սանեսցի:
Գտցի ձեռն քո 'ի վերայ թշնամեաց
քոց, և աջ քո գտցէ զամենայն ատելիս քո:

Դի-

Դիցես զնս՟ ոպ՟ հնոց հրոյ, ՚ի ժա-
մանակի երեսաց քոց ։
Տր՟ բարկութ՟ իւրով խռովեցուս-
ցէ զնս՟, և հուր կերիցէ զնոսա ։
Պտուղ նոցա ՚յերկրէ կորիցէ, և
զաւա՛կ նց՟ ՚յորդւոց մարդկանէ ։
Խոտորեցան ՚ի քէն չարութ՟,
խորհեցան զխորհուրդ, զոր ո՛չ
կարասցեն հաստատել ։
Արասցես զնս՟ հալածեալս ՚ի մնա-
ցուա՛ծս քո, պատրաստեսցես զե-
րեսս նոցա ։
Բարձր լե՛ր Տր՟ ՚ի զօրութե՟ քում,
օրհնեցից, և սաղմոս ասասցից զօ-
րութե՟ քում ։
Փառք Հօր, և Որդւոյ ։
տող. Մեծք են փառք նորայ ՚ի
փրկութե՟ քում ։
մխ. Զփառս, և զմեծ վայելչու-
թի՟ դիցես ՚ի վերայ նր՟ ։

Ընթերցուա՛ծ սբ՟յ Աւետարանին
ը՟ Ղուկասու. Գլ. 13. փոխն 26.

Յայնժամ ասէ Յիսուս ժողովր-
դեանն ։ Եթէ ոք գայ առ իս, և
ո՛չ ատեայ զհայր իւր, և զմայր,
և զկին, և զորդիս, և զեղբարս

և

և զքորս, նա և զանձն ևս իւր, ո՛չ կարէ իմ աշակերտ լինել, և այլն:

ՆԵՐԲՈՂԵԱՆ ՍԲՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՓՈՔԻՆ:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ. Է.

Եթէ զմտաւ ածիցեմք եղբարք ամենասիրելիք, թէ ո՞րք՝ և ո՞ր֊քանիք են, որք խոստանին մեզ ՚ի յերկինս: Խոստանք երևին մեզ ա֊մենայնքն, որք են ՚ի յերկրի: Քանզի Երկրային գոյացութիւն համե֊մատեալ երկնայնոյ երջանկութե ծանրութի է՝, ո՛չ յօժանդակութի, ժամանակաւոր կեանս ՚յերկնայնոյ կենի համեմատեալ, մահ ասելի է՝ առաւել քան թէ կեանս: Քանզի նոյն ինքն հանապազորդ նուա֊զութիւն եղծման, զի՞նչ է՝ այլ՝ քան թէ այլ ինն յաճախութի մահու: Բայց ո՞ր լեզու ասել, կամ ո՞ր իմացողութի ըմբռնել բաւէ, որ քանիք իցեն այնոքիկ ուրախութիք վերնայնոյ քաղաքին: Հրեշտակաց պարուցն ներկայանալ է՟ ամենաե֊րանելեաց ոգւոց փառաց արար֊չին յանդիման կալ՝ ներկայապէս ԱԾ զերեսն նկատել, զանպարա֊

դրելի զլոյսն տեսանել, ո՛չ երբեք
՚ի մաշմանէ երկնչիլ: մշտաւէտ
և անեղծանելի պարգևօք ուրա-
խանալ:

Եւ դու Տէր ողորմեա՛ց մեզ:

Այ գոհութիւն:

Պխ. Պսակ ոսկեղէն ՚ի վե՛ր գլխոյ
նո՛ր * քացայտ սրբութեան նշանաւ
փառք պատուոյ, և գործ քաջութե:
ստ. Քանզի ժաման սրբարեր զնա
օրհնութիւն քաղցրութեան և, եղեր
՚ի գլուխ նո՛ր զպսակս ՚ի քարէ պա-
տուականէ: Քացայտուև սրբութեան
նշանաւ փառք պատուոյ, և գործ
քաջութեան:

Ընթերցուած. ը

Բայց լսելով զայսոսիկ բորբոքի
հոգի, և խնկոյն անդր ցանկալ
մերձակայիլ, ուր ակնունի զինքն
անզրաւ յաւիտենիւ ուրախանալ,
բայց առ մեծի պարգևի ժամանիլ
ո՛չ կարէ՝ եթէ ո՛չ ՚ի ձեռն մեծի
աշխատութեանց, ուստի և Պօղոս
քաջ քարոզօղն ասէ: ո՛չ պատկեա-
ցի թէ ո՛չ ըստ օրինին մարտիցի:
Ուրախութենէ ուրեմն զմիտն մե-
ծութիւն պարգևաց, բայց մի՛ զար-

հուրեցուցէ մարտն աշխատանաց:
Ուսուցի ա՛ռ յինքն յեկողաց ճշմար-
տութենն ասէ, թէ ոք գայ առիս,
և ո՛չ ատեայ զհայր իւր և զմայր,
և զկին, և զորդիս, և զեղբարս,
և զքորս, նաև զանձն եւս իւր, ո՛չ
կարէ իմ աշակերտ լինել:
Եւ դու Տ̃ր ողորմեա՛ց մեզ·
Ա՛յ գոհութի:
Պ̃լս· Ուրախանայ 'ի յերկինս երա-
նեցեալ Գրիգորիոս հայաստանեայց
Հայրապետն, փառօք, և պատուով
պսակեցեալ: * որ վասն Քի̃
անուանն զզանազանս, և զծա-
նունս կրեաց զչարչարանս:
Տ̃ղ· Եւ նմա Տ̃ր զքաջութի, և
մինչև 'ի ծերութի յարամնաց նմա
զօրութի: Որ վ̃ն Քի̃ անուանն
զզանազանս, և զծանուունս կրեաց
զչարչարանս:
Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Ոգւոյն
սր̃յ· Որ վ̃ն Քի̃ անուանն զզա-
նազանս, և զծանունս կրեաց զչար-
չարանս:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ. Թ.

Բայց տեղեկանալ հաճոյ է՛, ո՞ր
պիտի հրամայիմք առնել զծնընդս,
և

և զազգականս մերս, որք պատուէ-
րիմք և զթշնամիս սիրել: և ըս-
տուգիւ ճշմարտութիւն մն կողմա-
ցին ասէ, զոր ԱԾ զուգեաց,
մարդ մի՛ մեկնեսցէ: և Պօղոս ա-
սէ, Արք սիրեցէ՛ք զկանայս ձեր,
որպէս և Քս սիրեաց զեկեղեցի:
Ահաւասիկ աշակերտն զկողակիցն
սիրել քարոզէ, երբ վարդապետն
ասէ, որ ո՛չ ատեայ զկին իւր՝ ո՛չ
կարէ իմ աշակերտ լինել: մի՞ թէ
դատաւորն այլ ատէ, և այլ քա-
րոզօղն աղաղակէ, կամ թէ ՚ի միա-
սին ատել, և սիրել կարեմք:
Բայց թէ զզօրութիւն հրամանին
զմտաւածեմք զերկուսեանն ևս զա-
նազանութիւն ատել կարեմք, զի
զկինն և զայնոսիկ, որք մեզ մար-
մնոյ ազգութիւն առնչակիցք են, և
զորս ընկերք ճանաչեցաք սիրես-
ցուք, և զորս մեզ հակառակք ՚ի
ճանապարհի Այ կրեմք՝ ատելով
և փախչելով չճանաչեսցուք:
Եւ դու Տր ողորմեսջիր մեզ:
Այ գոհութիւն:

Դաւանութ̃ն ասացեալ սրբոյն Ամբրո-
սիոսի և Աւգոստինոսի.

Զքեզ Ա̃ծ գովաբանեմք.
Զքեզ համայնից Տ̃ր դաւանիմք:
Ըզքեզ պաշտէ երկիր համայն,
Հայր անսկիզբն և անվախճան:
Քեզ հրեշտակաց զօրք ամենայն.
Երկինք և պետք միանգամայն,
Հոյլք քրովբէից և սրովբէից:
Երգեն միմեանց լեալ ձայնակից:
Ս̃բ ս̃բ ս̃բ մի Տ̃ր զօրութ̃եց,
Ըստ Եսայեայ նախասացութ̃եց:
Լի՛ են երկինք երկիր քոյովք.
Վայելչութ̃ն մեծի փառօք:
Զքեզ փառաւոր դասք ընտրելոց.
Երկոտասան Առաքելոց:
Թիւ գովելի Մարգարէից.
Տնօրէնութ̃եդ նախատեսից:
Երամ պայծառ Մարտիրոսաց.
Գովեն երգով զՏ̃րդ փառաց:
Եկեղեցի ս̃բ դաւանի.
Ըզքեզ մինչև 'ի ծագս երկրի:
Ըզ Հայր անբաւ վայելչութ̃ե.
Եւ զմիածին նոյնոյ բնութ̃ե:
Ըզ ս̃բ Ոգին բնութենակից.
Մխիթարիչ քրիստոնէից:
Դու ես Ք̃ս փառաց արքայ.

Եւ

Եւ միածին Հօր մշտակայ:
Առ 'ի փրկել զմարդ հողածին.
Ոչ խորշեցար յարգեաց կուսին:
Դու կոխելով զմահու խայթոց.
Բացեր զերկինս մկրտելոց:
Ընդ աջմէ Հօր 'ի փառս բազմեալ.
Դատաւոր ես գալոց սպասեալ:
Մաղթեմք օգնել ծառայից քոց.
Զորս փրկեցեր արեամբ գնոց:
Փառաւորեա՛ զմեզ յաւիտեան.
Ընդ սրբս քոյս 'յարքայութեն:
Ըզ ժողովուրդ քո ազատեա՛.
Զժառանգութի քո Տր օրհնեա՛:
Հովուեա՛ զնոսա միշտ անսասան.
Եւ բարձրացո՛ 'ի յաւիտեան:
Ըզքեզ օրհնեմք զօրն անդադար.
Զանունդ գովեմք միշտ անապառ:
Շնորհեա՛ այսօր Տէրդ գթած.
Պահել զմեզ առանց մեղաց:
Ողորմեա՛ց մեզ Տր ողորմեա՛ց.
Եւ հայրախնամ աջօք նայեա՛ց:
Ողորմութիւն է մեզ լիցի:
Յոյս մեր 'ի քէն մի' վրիպեցի:
Քեզ ապաստան եմք ապաքէն.
Մի՛ ամօթով լիցիմք 'ի քէն:
Քեզ փառք տացի ձայնիւ երգոց.
'Ի յերկնայնոց և յերկրայնոց:

և զքորս, նա և զանձն ևս իւր, ո՛չ կարէ իմ աշակերտ լինել, և այլն:

ՆԵՐԲՈՂԵԱՆ ՍԲՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՓՈՔՐԻՆ:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ. Է.

Եթէ զմտաւ ածիցեմք եղբարք ամենասիրելիք, թէ ո՞րք՝ և ո՞րքանիք են, որք խոստանին մեզ 'ի յերկինս: Խոստանք երևին մեզ ամենայնքն, որք են 'ի յերկրի: Քանզի Երկրային գոյացութին համեմատեալ երկնայնոյ երջանկութե՟ ծանրութի է՛, ո՛չ յօժանդակութի, ժամանակաւոր կեան 'յերկնայնոյ կենի համեմատեալ, մահ ասելի է՛ առաւել քան թէ կեան: Քանզի նոյն ինքն հանապազորդ նուազումն եղծման, զի՞նչ է՛ այլ՝ քան թէ այլ ին՟ յաճախութի մահու: Բայց ո՞ր լեզու ասել, կամ ո՞ր իմացողութի ըմբռնել բաւէ, որ քանիք իցեն այնորքիկ ուրախութիք վերնայնոյ քաղաքին: Հրեշտակաց պարուցն ներկայանալ ը՟ ամենաերանելեաց ոգւոց փառաց արարչին յանդիման կալ՝ ներկայապէս Այ՟ զերեսն նկատել, զանպարագրելի

դրելն զլոյսն տեսանել, ո՛չ երբեք 'ի մահուանէ երկնչիլ: մշտատեւեն և անեղծանելի պարգևօք ուրախանալ:

Եւ դու Տէր ողորմեա՛ց մեզ:

Ամ գոհութիւն:

Մխ. Պսակ ոսկեղէն 'ի վ̃ր գլխոյ ն̃ր * բացայայտ սրբութեն նշանաւ փառք պատուոյ, և գործ քաջութե:

տ̃ն. Քանզի ժամանն արարեր զնա օրհնութեն քաղցրութեն և, եդեր 'ի գլուխ ն̃ր զպսակս 'ի քարէ պատուականէ: բացայայտիւ սրբութեն նշանաւ փառք պատուոյ, և գործ քաջութեն:

Ընթերցուած. Ը̃

Բայց լսելով զայսպիսիկ բորբոքի հոգի, և իսկոյն անդր ցանկայ մերձակայիլ, ուր ակնունի զինքն անդրաւ յաւիտենիւ ուրախանալ, բայց ա՛ռ մեծի պարգևի ժամանել ո՛չ կարէ՝ եթէ ո՛չ 'ի ձեռն մեծի աշխատանաց, ուստի և Պօղոս քաջ քարոզողն ասէ: ո՛չ պսակեացի եթէ ո՛չ ըստ օրինին մարտիցի: Ուրախանանէ ուրեմն զմիտն մեծութն պարգևաց, բայց մի՛ զար-

հաւրեցուացէ մարտն աշխատաւանաց։
Ուստի ասէ յինքն յեկողաց ճշմար-
տութիւն ասէ, թէ ոք գայ առ իս,
և ո՛չ ատեայ զհայր իւր և զմայր,
և զկին, և զորդիս, և զեղբարս,
և զքորս, նաև զանձն ևս իւր, ո՛չ
կարէ իմ աշակերտ լինիլ։
Եւ դու Տր ողորմեա՛ց մեզ.
Ամ գոհութի։
Ձղխ. Ուրախանայ ՚ի յերկինս երա-
նեցեալ Գրիգորիոս հայաստանեա
Հայրապետն, փառօք, և պսակաւ
պսակեցեալ։ * որ վասն քրի
անուանն զզանազանս, և զծա-
նուանս կրեաց զչարչարանս։
Տղ. Եւ նմա Տր զքաջութի, և
մինչև ՚ի ծերութի յարատևաց նմա
զօրութի։ Որ վն քի անուանն
զզանազանս, և զծանուանս կրեաց
զչարչարանս։
Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Ոգւոյն
սբյ. Որ վն քի անուանն զզա-
նազանս, և զծանուանս կրեաց զչար-
չարանս։

Ընթերցուած. Թ.

Բայց տեղեկանալ հաճոյ է, ո՞ր
ախտի հրամայեսք առնել զծնողս,
և

և զազգականս մերս, որք պատուէի
րիմք և զԹշնամիս սիրել։ և ըս_
տուգիւ ճշմարտուԹին վս͞ կողմա_
ցին ասէ, զոր Ած͞ զուգեաց,
մարդ մի՛ մեկնեսցէ։ և Պօղոս ա_
սէ, Արք սիրեցէ՛ք զկանայս ձեր,
որպէս և Քս͞ սիրեաց զեկեղեցի։
Ահաւասիկ աշակերտն զկողմակիցն
սիրել քարոզէ, երբ վարդապետն
ասէ, որ ո՛չ ատեայ զկին իւր՝ ո՛չ
կարէ իմ աշակերտ լինել։ մի՞ Թէ
դատաւորն այլ ատեաւ, և այլ քա
րոզօղն արդարակէ, կամԹէ ՚ի միա_
սին ատել, և սիրել կարեմք։
Բայց Թէ զզօրուԹի͞ն Հրամանին
զմտաւ ածեմք զերկուսեանն և զա_
նազանուԹի͞ առնել կարեմք, զի
զկինն և զայնոսիկ, որք մեզ մար_
մնոյ ազգուԹի͞ առնչմակիցք են, և
զորս ընկերք ճանաչեցաք սիրես_
ցուք, և զորս մեզ հակառակք ՚ի
ճանապարհի Այ͞ կրեմք՝ ատելով
և փախչելով չճանաչեսցուք։
Եւ դու Տր͞ ողորմեայ մեզ։
Այ͞ գոհուԹի։

Դասաւորութիւն ասացեալ երգոյն Ամբրո-
սիոսի և Աւգոստինոսի.

Ըզքեզ Ած գովաբանեմք.
Զքեզ համայնից Տր դաւանեմք։
Ըզքեզ պաշտէ երկիր համայն,
Հայր անսկիզբն և անվախճան։
Քեզ հրեշտակաց զօրք ամենայն.
Երկինք և պետք միանգամայն,
Հոյլք քրովբէից և սրովբէից։
Երգեն միմեանց լեալ ձայնակից։
Սբ սբ սբ Տր զօրութեց,
Ըստ Եսայեայ նախատեսութեց։
Լի՛ են երկինք երկիր քոյովք.
Վայելչութեն մեծի փառօք։
Զքեզ փառաւոր դասք ընտրելոց.
Երկոտասան Առաքելոց։
Թիւ գովելի Մարգարէից.
Տնօրէնութեց նախատեսից։
Երամ պայծառ Մարտիրոսաց.
Գովեն երգով զՏրդ փառաց։
Եկեղեցի սբ դաւանի.
Ըզքեզ մինչև 'ի ծագս երկրի։
Ըզ Հայր անբաւ վայելչութե.
Եւ զմիածին նորին բնութե։
Ըզ սբ Ոգին բնութենակից.
Մխիթարիչ քրիստոնէից։
Դու ես Քս փառաց արքայ.

Ե.

Եւ միածին Հօր մշտակայ։
Առ 'ի փրկել զմարդ հողածին.
Ոչ խորշեցար յաղեաց կուսին։
Դու կոխելով զմահու խայթոց.
Բացեր զերկինս մկրտելոց։
Ընդ աջմէ Հօր 'ի փառս բազմեալ.
Դատաւոր ես գալոց ապառնեալ։
Մաղթեմք օգնել ծառայից քոց.
Զորս փրկեցեր արեամբ գընոց։
Փառաւորեա՛ զմեզ յաւիտեան.
Ընդ սրբս քոյս 'յարքայութն։
Ըզ ժողովուրդ քո ազատեա՛.
Զժառանգութի քո Տր օրհնեա՛։
Հովուեա՛ զնոսա մինչ անսասան.
Եւ բարձրացո՛ 'ի յաւիտեան։
Ըզքեզ օրհնեմք զօրն անդադար.
Զանունդ գովեմք մինչ անսպառ։
Շնորհեա՛ այսօր Տէրդ գթած.
Պահել ըզմեզ առանց մեղաց։
Ողորմեա՛ց մեզ Տր ողորմեա՛ց.
Եւ հայրախնամ աչօք նայեա՛ց։
Ողորմութին Է մեզ լիցի։
Յոյս մեր 'ի քէն մի՛ վրիպեսցի։
Քեզ ապաստան եմք ապաքէն.
Մի՛ ամօթով լիցիմք 'ի քէն։
Քեզ փառք տացի ձայնիւ երգոց.
'Ի յերկնայնոց և յերկրայնոց։

Ի ԳՈՎՈՒԹԵԱՆՑ։

տօնէ. Մեծ յօրհնել ինչ նայեսցի։ մինչ. Եւ Տէր յերկնից ինձ փութա՛։ Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն սրբոյ։ Որպէս էր ՚ի սկզբանէ, այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։ Ալէլուիա։ ԱՆԹԻՓՈՆ։ Խնդա՛ Մայր եկեղեցի տօնք են հանդիսաւորք Հայաստանեաց Հայրապետի և Մարտիրոսի սրբոյն Գրիգորի։

Սաղմոս 92։

Տէր թագաւորեաց զվայելչութիւն զգեցաւ, զգեցաւ Տէր զզօրութիւն ընդ մէջ իւր էած։

Հաստատեաց զաշխարհ՝ զի մի՛ սասանեսցի, պատրաստ է՛, աթոռ քո, ՚ի սկզբանէ յաւիտենից դու ես։

Ամբարձան գետք Տէր, և ամբարձին գետք զձայնս իւրեանց, յարիցեն գետք ՚ի դնացս իւրեանց։

՚Ի ձայնէ ջուրց բազմաց սքանչելիք եղեն զբօսանք ծովու։

Սքանչելի ես դու Տէր ՚ի բարձունս, վկայութեանց քոց մեք յոյժ հաւատացաք։

Տան.

Տանն քում վայելէ սրբութիւն Տէր
ի երկայն աւուրս:
Փառք Հօր, և Որդւոյ:
ԱՆՏԻՓՈՆԱՅ. Քարիւ ի պատարանացն
կապեցելովք քարոզէր սուրբն Գրիգոր
զՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Սաղմոս 99.

Աղաղակեցէ՛ք առ Տէր ամ երկիր,
ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ:
Մտէ՛ք առաջի նորա ցնծութեամբ,
ծանիրո՛ւք՝ զի նա է՛ Տէր Աստուած մեր:
Նա արար զմեզ՝ և ո՛չ մեք էաք, մեք
ժողովուրդք՝ և խաշն արօտի նորա:
Մտէ՛ք ի դրունս նորա խոստովա-
նութեամբ, և օրհնութեամբ 'ի յարկս նորա:
Խոստովանեցարո՛ւք Տեառն, և օրհ-
նեցէք զանուն նորա:
Քաղցր է՛ Տէր, յաւիտեան է՛ ողոր-
մութիւն նորա, յազգ է մինչև յազգ է՛
ճշմարտութիւն նորա:
Փառք Հօր, և Որդւոյ:
ԱՆՏԻՓ. Զգուշաւոր հովիւ հօ-
տին Քրիստոսի եղև սուրբն Գրիգորիոս,
և զօրաւոր վանող գայլոց:

Սաղմոս 62.

Աստուած Աստուած իմ, ես առ քեզ առաւօտեան,
ծարաւեցաւ առ քեզ հոգի

իմ, քանիպատիկ և ս և մարմին իմ։

Ո՛չ երկիր անապատ և անջուր, ուր ո՛չ գոյ 'ի նմա ճանապարհ։

Այսպէս 'ի սուրբ երևեցայց քեզ, տեսանել ինձ զզօրութիւնս քո' և զփառս քո։

Վա՜ զի լաւ է' ինձ ողորմութիւն քո, քան զկեանս իմ, և շրթունք իմ, գովեսցեն զքեզ։

Այսպէս օրհնեցից զքեզ 'ի կեանս իմ, և 'յանուն քո համբարձից ըզձեռս իմ։

Որպէս 'ի ճարպոյ պարարտութեան լցցի անձն իմ շրթամբք ցնծութեան օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ։

Զի թէ յիշէի զքեզ յանկողնի իմում, ընդ առաւօտս կանխեալ խօսէի ընդ քեզ։

Զի եղեր իմ օգնական, 'ի հովանի թևոց քոց ցնծացայց։

Եկն զկնի քո անձն իմ, և զիս ընկալաւ աջ քո, և նոքա 'ի նանիր խնդրեցին զանձն իմ։

Մտցեն 'ի ներքոյ անդնդոց երկրի, մատնեսցին 'ի ձեռս սրոյ, և բաժինք աղուեսուց եղիցին։

Թագաւոր յուսացաւ 'ի Տէր, գո-

վես-

վեսցին ամենեքեան, որք երդնուն նովաւ, խցցին բերանք այնոցիկ՝ որք խօսէին զանիրաւութիւն։

Սաղմոս 66.

Ած ողորմեա՛ց մեզ, և օրհնեա՛ ըզ մեզ, երևեցո՛ զերեսս քո՛ ՚ի մեզ՝ և ողորմեա՛ց մեզ։

Ճանաչել ՚յերկրի զճանապարհս քո, ՚յազգս ամ զփրկութիւնս քո։

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Ած, խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք ամ։

Ուրախ եղիցին՝ և ցնծասցեն ազինք, զի դու դատես զժողովուրդս ՚յուղղութե, և ազգաց երկրի դու առաջնորդես։

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Ած, խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք ամ։

Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհնեաց զմեզ Ած՝ Ած մեր։

Ած մեր օրհնեսցէ զմեզ, և ՚ի նմանէ երկիցեն ամ ծագք երկրի։

Փառք Հօր, և Որդւոյ.

ԱՆՈՒԷԳ. Ջատաձայրս կուոց աւերեաց, և ո՛րոց նահատակաց զԳերահռչակ Եկեղեցիս հիմնեցոյց։

Երգ երից մանկանց ։ Դանիէլ 3.

Օրհնեցէք ամ գործք Տն զՏէր, օրհնեցէք և բարձրարէք զնա յաւիտեանս ։

Օրհնեցէք երկինք զՏր, օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեանս ։

Օրհնեցէք հրեշտակք Տն, և ջուրք որք ՚ի վերայ երկնից զՏր ։

Օրհնեցէք զօրութիւնք Տն՝ արեգակն, և լուսին զՏր, օրհնեցէք ։

Օրհնեցէք աստեղք երկնից՝ անձրևք և ցօղք զՏր, օրհնեցէք ։

Օրհնեցէք ամ հողմք՝ հուր և ջեր զՏր, օրհնեցէք ։

Օրհնեցէք ցուրտ և տօթ՝ ցօղ և ձիւնաբեր զՏր, օրհնեցէ ։

Օրհնեցէք սառն և պարզ՝ եղեամն և ձիւն զՏր, օրհնեցէք ։

Օրհնեցէք տիւք, և գիշերք, լոյս և խաւար զՏր, օրհնեցէք ։

Օրհնեցէք ամպք, և փայլատակունք՝ և երկիր, զՏր օրհնեցէք ։

Օրհնեցէք լերինք և բլուրք՝ և ամ բոյսք երկրի զՏր, օրհնեցէք ։

Օրհնեցէք աղբիւրք ծովք և գետք զՏր, օրհնեցէք ։

Օրհ-

Օրհնեցէք կէտք և ամ կայտառք՝ որք 'ի ջուրս, և թռչունք երկնից զՏր, օրհնեցէք։

Օրհնեցէք գազանք՝ և անասունք, և որդիք մարդկան զՏր, օրհնեցէք։

Օրհնեսցէ Իսրայէլ զՏր, օրհնեսցէ և բարձր արասցէ զնա յաւիտեանս։

Օրհնեցէք քահանայք զՏր, օրհնեցէք։

Օրհնեցէք ծառայք նն զՏր, օրհնեցէք։

Օրհնեցէք անձինք և շունչք արդարոց զՏր, օրհնեցէք։

Օրհնեցէք սուրբք և խոնարհք սրտիւք զՏր, օրհնեցէք։

Օրհնեցէք Անանիա, Ազարիա և Միսայէլ զՏր, օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեանս։

Օրհնեսցուք զՀայր և զՈրդի Ե սբյ Հոգւոյն գովեսցուք և առաւել բարձր արասցուք զնա յաւիտեանս։

Օրհնեալ ես 'ի վէր հաստատութեան երկնից, գովեալ և փառաւորեալ և առաւել բարձրացեալ 'ի յաւիտեանս։

Աստ ո՛չ ասի Փառք։

ԱՂՕԹՔ. Ո՛վ լոյս Հայրապետանեաց,

որ մարտիրոսութիւն պսակիլ, և ՚ի
մէջ Հայրապետաց անուանիլ ար-
ժանապէս արդիւնաւորեցար:

Սաղմոս 148.

Օրհնեցէք զՏր ՚յերկնից, օրհնե-
ցէք զնա ՚ի բարձունս:
Օրհնեցէք զնա ամ հրեշտակք նր,
օրհնեցէք զնա ամ զօրութիւնք նր:
Օրհնեցէք զնա արեգակն և լու-
սին, օրհնեցէք զնա ամ աստեղք,
և լոյս:
Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից,
և ջուրք՝ որք ՚ի վերոյ քան զերկինս.
օրհնեցէք զանուն Տն:
Զի նա ասաց՝ և եղեն, հրամայ-
եաց՝ և հաստատեցան:
Կարգեաց զնս յաւիտեանս յաւի-
տենից, զհրաման եդ և ո՛չ անցցէ:
Օրհնեցէք զՏր ՚յերկրէ վիշապք և
ամ խորք:
Հուր և կարկուտ, ձիւն և սառն-
հողմ մրրիկ, որք առնեն զբան նր:
Լերինք և ամ բլուրք, ծառք պտ-
ղաբերք՝ և ամ մայրք:
Գազանք՝ և ամ անասունք, սո-
ղունք և ամ թռչունք թևաւորք:
Թագաւորք երկրի՝ և զօրք իւրե-
անց,

Մէյն Գործորէ լուսրէլէ ։ ժող-
անց , իշխանք՝ և ամ դատաւորք
երկրի ։
Երիտասարդք՝ և կուսանք՝ ծերք՝
և տղայք օրհնեցեք զանուն Տն ։
Բարձրացաւ անուն նր միայն, խոստովանութի նմա՛յերկինս և՛յերկրի ։
Բարձր արար Տր զեղջիւր ժողովրդեան իւրոյ, օրհնութի ամ սրբյ նր, որդւոցն իսրայէլի, ժողովրդեան, որ մերձ են Տր ։
Այս ո՛չ ասէ փառք ։

Սաղմոս 149.

Օրհնեցէ՛ք զՏր ՛յօրհնութի նոր, օրհնութի նմա՛յեկեղեցիս սրբց ։
Ուրախասցի իսրայէլ՛յարարիչ իւր՝ որդիք Սիոնի ցնծասցեն՛ի թագաւորն իւրեանց ։
Օրհնեսցեն զանուն նր օրհնութք, սաղմոսիւք՝ և օրհնութք սաղմոս ասասցեն նմա ։
Հաճի Տր ը ժողովուրդս իւր, և բարձր արասցէ զհեզս՛ի փրկութե ։
Պարծեսցին սուրբքն փառօք և ցնծասցեն՛ի հանգիստս իւրեանց , և բարձր արասցեն զԱծ բերանօք իւրեանց ։
Սուրք երկսայրիք են՛ի ձեռս նց,

առ—

առնուլ զհատուցումն ի հեթանոսաց յանդիմանութիւնս ամենայն ժողովրդոց։ Ի կապել զթագաւորս նոցա կապանօք, զզօրաւորս նոցա ձեռնակապաւ երկաթեաւ։

Առնել ի նոսա զդատաստանսն գրեալ։ Փառք այս են ամենայն սրբոց նորա։

Աստ ո՛չ ասէ Փառք։

Սաղմոս ՃԾ.

Օրհնեցէ՛ք զԱստուած ի սրբութեան նորա, օրհնեցէք զնա ի հաստատութեան զօրութեան նորա։

Օրհնեցէ՛ք զնա ի զօրութեան նորա, օրհնեցէք զնա ի բազում մեծութեան նորա։

Օրհնեցէ՛ք զնա ի ձայն օրհնութեան, օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնութեամբ։

Օրհնեցէ՛ք զնա ցնծութեամբ, գովեցէք զնա ուրախութեամբ.

Օրհնեցէ՛ք զնա ի բանս քաղցունս, օրհնեցէք զնա ի բարբառ լսելիս։

Օրհնեցէ՛ք զնա ի ձայն գոհութեան ամենայն հոգիք օրհնեցէք զՏէր։

Փառք Հօր, և Որդւոյ։

Գլխագրութիւն։

Երանեալ է՛ այր, որ համբերէ

փոր-

Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի։ ՀՀ փորձանաց, զի յորժամ փորձաւեցեալ եղեցի՝ առնուցու զպսակն կենաց. զոր խոստացաւ Աստուած սիրելեաց իւրոց։ Այլ գոհութիւն։

Երգ.

Եղար ո՛վ պայծառ Գրիգորիոս.
Որ գտանի 'ի Տաղարանն Ց.
Տաղիկ. Աղօթարն ամ զարմանալեանն ծաղկեցի։
Ախտ. Ո՛վ ծաղիկ ընտրանարեալ բազմացի.

Աւրհնեալ. Ո՛վ քաջ հովիւ Գրիգորիոս լուսոյ հայաստանեայց, որ զձառագայթեալն լուսով [illegible] զթագաւորն փառաց ը հրեշտակացն պարոց՝ առեալ, ընկալ զուխտս պաշտաւողաց, որք զգովութիւն քոյս այսօր երգեն։ Ալէլուիա։

Օրհնութիւն Զաքարիայ Հօրն Յովհաննու։ Ղուկաս Ա.

Օրհնեալ Տէր Աստուած իսրայէլի, որ յայցել. և արար զփրկութիւն ժողովրդեան իւրոյ։
Յարոյց մեզ եղջիւր փրկութեան 'ի տանէ Դաւթի ծառայի իւրոյ ամէն. խօսեցաւ բերանով սրբոցն, որք յաւիտենից մարգարէքն էին։

Փրկու.

Փրկութեն 'ի թշնամեաց մերոց, և
'ի ձեռաց ամ̃ ատելեաց մերոց:
Առնել ողորմութիւն ընդ հարս
մեր, և յիշել զկտակարանս սրբու-
թեն իւրոյ:
Զերդումն, զոր երդուաւ Աբրա-
համու հօր մերոյ տալ մեզ, առանց
երկիւղի զփրկութեն 'ի թշնամեաց
մերոց:
Պաշտել զնա սրբութբ̃ և արդա-
րութբ̃ առաջի նր̃, զամ̃ աւուրս
կենաց մերոց:
Եւ դու մանուկ մարգարէ բարձրե-
լոյն կոչեսցիր, գնասցես առաջի
Տն̃, պատրաստել զճանապարհս նր̃:
Տալ զգիտութեն փրկութեն ժողո-
վրդեան իւրոյ, 'ի թողութեն ամ̃
մեղաց մերոց:
Վս̃ գթոյ ողորմութեն Տն̃ այ̃ մե-
րոյ, որով երևեցաւ մեզ արեգակն
'ի բարձանց, լուսաւոր առնել ըն̃
խաւար մեր:
Ծագել զլոյս 'ի վր̃ այնոցիկ որք
նստէաք 'ի խաւարի, և 'ի ստուերս
մահու, ուղղել զոտս մեր 'ի ճանա-
պարհս խաղաղութեն:
Փառք Հօր, և Որդւոյ:

Ամէն:

Աղօթք: Ած, որ 'ի ձեռն Երանել-
ւոյն Գրիգորիոսի Հայրապետին,
և Նահատակի քոյ, զժողովուրդն
հայկականի տոհմի, և զԹագաւորն
ճշմարտի հաւատոյ զլոյսն ընդունիլ
ընձեռեցեր: պարգևեա եկեղեց-
ւոյ քոյ ուրախանալ զայնքան յաղ-
թութեն հանդէսն, և առաջի քոյ
արդեամբք, և աղօթիւք նորին
օգնիլ: 'Ի ձեռն Տն մերոյ Յի Քի
Որդւոյ քոյ, որ ը քեզ և Հոգւոյն
սբյ կեայ և Թագաւորէ Ած, 'ի յաւ
յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:
Եւ այլք յիշատակքն գտցեն 'ի ա-
ռաջին երեկոյեան ժամուն:

ԻՆՉ 'Ի ՉՈՐՐՈՐԴ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄՈՒՆ,
ՈՐՊԷՍ ԱՌԱՋԻՆՆ:

տղ. Արդարն որպ արմաւենի ծաղ-
կեսցի: պխ. Որպ ծաղիկ լիբանանու
բազմասցի: Մեծացուցէ:
Անթիֆ. Ո՛վ սբ Գրիգոր մարտիրոս
Քի լե՛ր յիշեցող մերոցս, զի մաղ-
թանօք քոյին օգնեցեալք յաւիտե-
նականաց խնդութեցն ժամանել
արժանաւորեսցուք. Ալէլուեա.
Մեծացուցէ: և այլն որպ 'ի մերոյս:

ՅԻ

Սբ Տօմինիկոս ։ || Սբ Թօմայ Աքուինեացւոյ ։

ՅԻՇԱՏԱԿ ՍՐԲՈՅ ՀՕՐՆ ՏՕՄԻՆԻԿՈՍԻ.

Ասա այր արհամարհելով զաշխարհ և զերկրայինս, յաղթանակ, զմածուլթի 'ի երկինս հաւատացեաց քերանով, ձեռամբ։

տղ. Զարդարն էած Տր ընդ ճանապարհս ուղիղս.

պխ. Եւ եցոյց նմա զթագաւորութիւն այ.

Աղօթ. :

Այ, որ զեկեղեցի քո, երանելւոյն Տօմինիկոսի խոստովանողի քո, արդեամբք և վարդապետութե̃քն լուսաւորել արժանացար, պարգևեա, զի նորին բարեխօսութե̃ն, ժամանակաւորօք մի՛ զըկեսցի օգնականութե̃, և հոգևորօք միշտ օգտեսցի առաւելութե̃։ 'ի ձեռն Տն մերոյ Յի Քի, որդւոյ քո. որ ը̃ քեզ կեայ և թագաւորէ 'ի միութեան նոյնոյ Հոգւոյն այ, 'ի յաւիտեանս յաւիտենից.

Ամէն.

Արժանաւոր յիշատակագրութիւն փակել
փառողի ած մատենիս:

Ողորմութեամբն բարերարին այ, և բարեխօսութեամբ երանուհւոյ միշտ կուսին Մարիամու Ածածնի. 'ի յամի կենարարին 1706. լուսածե-ցաւ ամ Գիրքս այս՝ որ կոչի ժամագիրք Ածածնի. 'ի Վէնէտիկ Ածա-շէն քաղաքի, և հրամանաւ մեծա-ւորաց, և 'ի տպարանի Անտօնի Պօրթօլի: Արդեամբք և ծախիւք հայաստանու առն բարեպաշտի, խօջաշինեցի խօջայ Ազարեայի որդի Բունիաթին: Սակայն մինչ ջերմե-ռանդք ծառայք՝ որբաղնեցեալ կու-սին Մարիամու: դրեթէ անհա-մարք են, վս զի մինչև 'ի ներկայս ամս, հաշուեալ թէ պակասեցաւ՝ հատաւ՝ հին լուսածեցեալն, որ ուր ուրեք ոչ գտանի երբէք. Ուստի բազումք ջերմեռանդ ծառայք՝ փա-ռաւորդեալ կուսին, մեծաւ ըղձ-մամբ, խուզէին՝ որոնէին՝ գտանել զայս նոր մատեանս, ոչ զի ունե-ցին 'ի ձեռս՝ և 'ի ծոցս իւրեանց, զի միշտ 'ի պատրաստի գտանիցին նո-վաւ գովել զԱծ՝ և աղօթել յարա-ժամ.

ժամ առ ամենօրհնեցեալ կոյսն Մարիամ Մայրն Յի. վն կեցուն հոգւոց, և վն այլ բազում օգտութեանց: Իսկ արդ՝ ես անպիտան և անարժան քահանայ, և յետնեալ ծառայ փառաւորեալ կուսին, Պատրէ Թօմաս. Խամվէրտէանց՝ խօշքաշինեցի. ՚ի կարդէ քարոզողաց Սբյ Հօրն Տօմինիկոսի, և յազգէն հայոց, ՚ի յերկրէն հայաստանու, ՚ի գաւառէն նախիջևանու, և ծահուկու, նաև թոռն նոյն վերոյ յիշեցեալ, խօջայազարիայի որդի բունիաթինի. գոլով իմ ՚ի քաղաքն Յանքօնայ, մինչ էի հասակաւ 64. ամաց, լուէի և տեսանէի՝ զջերմեռանդ խղձս բազմաց, նաև անպիտանս տենչայի՝ և բաղձայի յարաժամ, մեծաւ փափականօք, վերատին լուսածուլմն սբ մատենիս. ՚ի փառս Ամենամեծին այ, և ՚ի պատիւ փառաւորեալ անարատ կուսին, որ է դուռն երկնից Ածային շնորհաց, և վն մերոյ բաղձանաց՝ հայ ազգաց ուղղափառ ժողովրդոց, որք եռացմամբ սիրով՝ կամէին ծառայել սրբուհւոյ Մօրն

լուս.

ղուսայ, Ուստի միշտ յորդորէի ա-
մենեցուն, թէ որոց ձեռնտու լի-
ցի, մի՛ զանց առնիցէ, արասցէ զայս
ծառայութին, մերոյ առաջին փառ
տաքան սրբուհւոյ կուսին: Բայց
արդ՝ ո՛չ անտես արար ողորմածա-
գունեղ մայրն, որ միջնորդութբ
իւրով՝ մաքուր և գործունեայ բա-
րեխօսութբն, և ազդմամբ սբ Հոգ-
ւոյն, ծագեաց զախրտն առն ու-
րուք, որ է ազնիւ անձն, վաճառա-
կան, ուղղափառ, և որդի հօ-
մէականն սբ եկեղեցւոյ, Ածատէր
և բարեպաշտ, ծառայ սրբազան
կուսին, որոյ անուն գրեցեալ է 'ի
գիրն կենաց, որ բորբոքմամբ սի-
րով, և յօժար կամօք յանձնէառ,
և ետ զամ ծախսն, վս տպեցման սբ
մատենիս, 'ի յաւիտենական անջն-
ջելի յիշատակ, հոգւոյ իւրոյ՝ և ամ
առու արեան մերձաւորաց՝ կենդա
նեաց և ննջեցելոց: Արդ՝ յաջո-
ղութբ տն և բարեխօսութբ սր-
բուհւոյ կուսին, և աղաչանօք Սբյ
Հօրն Տօմինիկոսին, և մերոյ սբյն
Գրիգորի լուսաւորչին բազմաչար-
չար կենդանի նահատակին: 'Ի յամի
կե-

Կենարրին 1768. 'ի ծայրագոյն վե-
հապետութե̃ն, երեքտասաներորդ-
կղեմենդոս սրբազան փափին, 'ի
Վենետիկ ուխտապահ մայրաքաղա-
քի, 'ի տպարանի Անտոնի Պօլթօ-
լի, Նորապէս տպեցաւ սբ̃ մատե-
անս, նոյն գաղափարաւն, զորմէ
տպեցաւ 'ի յամի 1706. նոյն և նման
նմին: Բայց միայն յաւելաւ զերիս
բրս. նախ զհամառօտ և հասարակ
ներգործութի̃ Հաւատոյ, յուսոյ,
սիրոյ, և քաւեգործութե̃, որ է
զղջումն: երկ̃դ մաղթանք՝ վս̃ քա-
րեպէս մեռանելոյ: եր̃րդ որոնհե-
ցեալ հանդերձ ներողութբ̃, լիա-
կատար և մասնաւոր, ներգործու-
թի̃. Հաւատոյ, յուսոյ, սիրոյ, և
քաւեգործութե̃, որ է զղջումն:
Արդ՝ ընկալարուք զգուշնաքեայ
նուէր զայս սիրով, զոր ընծայեմ
ձեզ, համայնից ծառայից փառա-
զարդեալ կուսին, միայն և եթ՝
յիշել աղաչեմ ըն̃ ատանաւորի, և
փառս վերատաքեսցուք յարաժամ.
Ամենամեծին ա̃յ, և փառաւորեալ
մօրն լուսոյ 'ի յաւիտեանս, յաւի-
տենից. Ամէն:

Խնդ-

Խնդրեմ 'ի ձէնջ, որք վայելէք.
Այսու գրքկաւ՝ զաղօթս առնէք.
Տպել տուողի, մի՛ զանց առնէք.
Երախտիս նորին, յար յիշեցէք.
Սապէս նաև: զհօրս ուսնողին.
Տպել մատեանս յորդորողին.
Նաև սորին սրբագրողին.
Ըստ կարեաց իւրոց, զաշխատս կրողին.
Մինչ զի և դուք, առնուք բաժին.
Ըստ խոստմանն սբ̃ նոր կտակին.
Մինչ սերմանօղն ոմ̃ ասէ.
'Ի միասին նաև հնձօղն ոմ̃ գրէ.
Անուան զվարձս, վճռահատէ.
Համասար վարձուց արժանի առնէ.
Մի հայր մեր և ողջունիւ, տուք ո-ղորմի.
Սակս նոցունց, որոց յիշէք
Առնուք զխնդիրս՝ ձեր բարիք.
Զի դուք, յիշեալ լիջիք.
Յաւուր մեծի հրապարակի.
Ահեղ ատեանն Քրի.
Որ է օրհնեալ 'ի յաւիտեանս յաւի-տենից. Ամէն:

Վ Ե Ր Ջ:

[illegible]
2 յունի
25 մայի
14 յունի
30 մայի
18 յունի
10 յունի
2 յունի
15 յունի
6 յունի
29 մայի
18 յունի
3 յունի
25 մայի
14 յունի
30 մայի
19 յունի
10 յունի
26 մայի
15 յունի
7 յունի
22 մայի
11 յունի
3 յունի
23 յունի
7 յունի
30 մայի
19 յունի

հաշուոցն , սկսանելով յօրէն աւետմանն
...ան ։ Յորում երեքս պատրիս ·
...րն և գիշերն ։

...ուլիս		օգոստոս		սեպտ.		հոկտ.		նոյեմ.		դեկտ.	
...Օ	Ժ	Օ	Ժ	Օ	Ժ	Օ	Ժ	Օ	Ժ	Օ	Ժ
	23	12	15	10	8	10	1	9	17	8	5
	4	1	17	30	20	29	20	27	14	27	6
		30	1								
	1	20	12	18	1	18	19	16	14	16	9
	16	9	24	7	10	7	23	5	15	5	9
	16	27	24	25	10	25	22	23	12	23	4
3	9	17	17	15	2	14	11	13	22	12	11
3	21	6	8	5	18	4	4	2	13	2	14
										31	12
7	16	25	5	24	18	23	5	21	13	21	2
5	18	13	10	12	1	12	16	10	6	10	18
4	19	2	10	1	3	1	20	29	5	29	19
						30	13			18	3
3	15	21	20	20	21	19	14	18	9	7	4
2	24	10	10	9	23	9	15	7	9	25	22
1	16	28	8	27	20	26	11	25	4		
										14	24
0	23										
0	16	18	1	16	9	15	20	14	9	4	16
9	8	8	16	6	1	5	11	4	24	21	13
8	9	26	17	24	2	23	12	22	24		
										11	1
7	23	15	9	14	19	13	4	11	14	1	17
6	6	5	19	3	8	3	19	1	4	30	3
5	23	23	14	22	5	22	19	20	8	20	19
3	23	12	15	10	8	10	1	9	17	8	8
2	4	1	17	30	20	29	20	27	14	27	6
		30	8								
1	1	20	12	18	1	18	19	16	14	16	9
1	16	9	24	7	10	7	23	5	15	5	9
9	16	27	24	25	10	25	22	23	12	23	4
18	9	17	17	15	2	14	11	13	22	12	11
8	21	6	8	5	18	4	4	2	13	2	14
										31	12
17	16	25	5	24	18	23	5	21	13	21	2